

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

2021 – 2028 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	5
II.	ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	6
III.	ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА.....	7
1.	Административно-териториално разположение	7
2.	Релеф	9
3.	Климатични фактори	9
4.	Полезни изкопаеми	10
5.	Водни ресурси	11
6.	Население и демографски процеси	11
IV.	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	14
IV.1.	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В СТОЛИЧНА ОБЩИНА	14
1.	Смесени битови отпадъци	14
2.	Разделно събрани отпадъци	17
3.	Утайки от ПСОВ.....	19
4.	Строителни отпадъци и ЕГО.....	19
IV.2	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	20
IV.3	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО	25
IV.4	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА СТОЛИЧНО ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ (СПТО).....	30
IV.5	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	31
1.	По отношение на изпълнението на основните функции.	32
2.	По отношение на изпълнението на контролните функции.	33
3.	По отношение на човешките ресурси.....	33
IV.6	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	34
IV.7	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“	34
IV.8	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	36
IV.9	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИЕТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ.....	38
IV.10	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ.....	39

IV.11 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ.....	40
IV.12 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ИЗГОТВЕНИТЕ ПРОГНОЗИ	41
V. SWOT АНАЛИЗ	49
VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	59
VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.	63
ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО)	65
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	83
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ	91
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ.....	103
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО	111
ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ	117
ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	122
VI. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ	127
VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО	127
VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА	129
VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.	129
VIII. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР	131
IX. ПРИЛОЖЕНИЯ - АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	133

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1 Карта на Столична община- административно териториално разположение	8
Фигура 2 Физическа карта на Столична община	9
Фигура 3 Количества общообразувани, събрани от организирани системи за сметосъбиране, смесени битови отпадъци, приети на МБТ „Садината“ и депонирани битови отпадъци в Столична община.	15
Фигура 4 Състав на битови отпадъци, по данни от морфологичния анализ, 2019 г.	16
Фигура 5 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г., тон	17
Фигура 6 Съотношение между заложените цели по чл.31, ал. 1, т.1 от ЗУО и тяхното изпълнение за Столична община	18
Фигура 7 Демографска прогноза за Столична община за периода 2021-2028 г, бр. жители	42
Фигура 8 Прогнозна норма на натрупване за Столична община за периода 2021 – 2028 г.	43
Фигура 9 Прогнозни количества битови отпадъци за Столична община за периода 2021 – 2028 г.	43
Фигура 10 Прогнозни количества разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали	44
Фигура 11 Прогнозно изчислени количества отпадъци, третираны от ИБТ „Хан Богров“	46
Фигура 12 Прогнозни количества строителни отпадъци за периода 2021 – 2028 г. (собствени изчисления)	48
Фигура 13 Прогнозни количества депонирани битови отпадъци, площадка Садината	49

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1 Население на Столична община за периода 2017-2021 г.	11
Таблица 2 Основни демографски показатели за Столична община	12
Таблица 3 Механично движение на населението в Столична община	13
Таблица 4 Население в, под и над трудоспособна възраст в Столична община към 31.12.2021 г.	14
Таблица 5 Прогнозни количества разделно събрани отпадъци от опаковки от организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки	44
Таблица 6 Прогнозни количества рециклируеми отпадъци отделени от инсталация за МБТ (тона)	45
Таблица 7 Прогнозни количества ЕГО за периода 2021 – 2028 г.	47
Таблица 8 Изчисления на инвестиционните и оперативни разходи	62
Таблица 9 Цели за МРО	112
Таблица 10 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване	113
Таблица 11 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години	118

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯТА

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСУО	Информационна система за управление на отпадъците
ИУТ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
МСП	Малки и средни предприятия
МБТ	Механично-биологично третиране
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МФ	Министерство на финансите
НДНТ	Най-добри налични техники
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПО	Програми за предотвратяване
ПОС	Програма околна среда
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДО	Планиране и управление на дейностите с отпадъци
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СОС	Столичен общински съвет
СПТО	Столично предприятие за третиране на отпадъци
СБО	Смесени битови отпадъци
СО	Столична община

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците на Столична община за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2012 г.*), неразделна част от програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на Столична община, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

Структурата и целите на програмата са разработени в съответствие с Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво. Общинската програма за управление на отпадъците на Столична община, съдържа програми и подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- програма за предотвратяване образуването на отпадъци, с включена
 - подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- програма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО, вкл.
 - подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общината, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е *„Население и бизнес на Столична община, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“*

В унисон с НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на ПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, който е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент на Столична община за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри

управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

Общинската програма е отворен документ, който може да бъде допълван и актуализиран периодично при промяна във фактическите и/или нормативните условия, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управление на отпадъците.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

1. Административно-териториално разположение

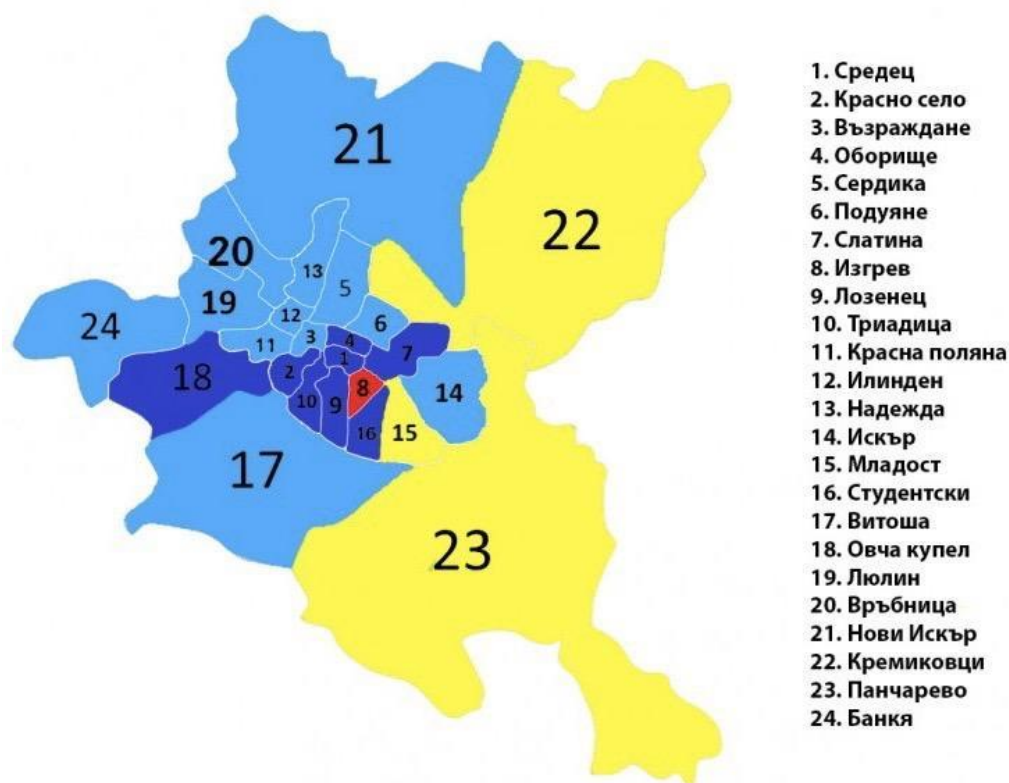
Столична община се намира в северната част на Югозападния район за планиране на Република България. Разположена на територия от 1344,9 km² заема 6,62% от площта на района и 1,2% от площта на страната. Столична община е разположена в Югозападна България и граничи с област Софийска и област Перник. За разлика от всички други общини в страната, тя съвпада с една административна област – област София-град. Това я прави различна и специфична.

Общината граничи със следните общини:

- на северозапад – община Божурище и община Костинброд, Софийска област
- на север – община Своге, Софийска област;
- на изток – община Елин Пелин, Софийска област;
- на югоизток – община Ихтиман, Софийска област;
- на юг – община Самоков, Софийска област;
- на запад – община Перник, област Перник.

В границите на Общината са включени 38 населени места, от които 4 града (гр. София, гр. Нови Искър, гр. Банкя и гр. Бухово) и 34 села (с. Лозен, с. Бистрица, с. Казичене, с. Владая, с. Панчарево, с. Волюяк, с. Герман, с. Чепинци, с. Световрачене, с. Мрамор, с. Кокаляне, с. Негован, с. Бусманци, с. Железница, с. Мирояне, с. Кривина, с. Долни Пасарел, с. Кътина, с. Долни Богров, с. Доброславци, с. Яна, с. Мърчаево, с. Горни Богров, с. Иваняне, с. Подгумер, с. Балша, с. Кубратово, с. Мало Бучино, с. Войнеговци, с. Житен, с. Локорско, с. Желява, с. Клисуре и с. Плана).

В Столична община съществуват и райони и кметства в районите, съгласно Закона за териториалното деление на Столичната община и големите градове. Създадени са двадесет и четири района: Средец, Красно село, Възраждане, Оборище, Сердика, Подуяне, Слатина, Изгрев, Лозенец, Триадица, Красна поляна, Илинден, Надежда, Искър, Младост, Студентски, Витоша, Овча купел, Люлин, Връбница, Нови Искър, Кремиковци, Панчарево и Банкя

Фигура 1 Карта на Столична община- административно териториално разположение

За центрове на административни райони са определени 3 населени места извън град София:

- град Нови Искър на район "Нови Искър";
- село Панчарево на район "Панчарево";
- град Банкя на район "Банкя".

В районите на Столичната община са създадени следните кметства:

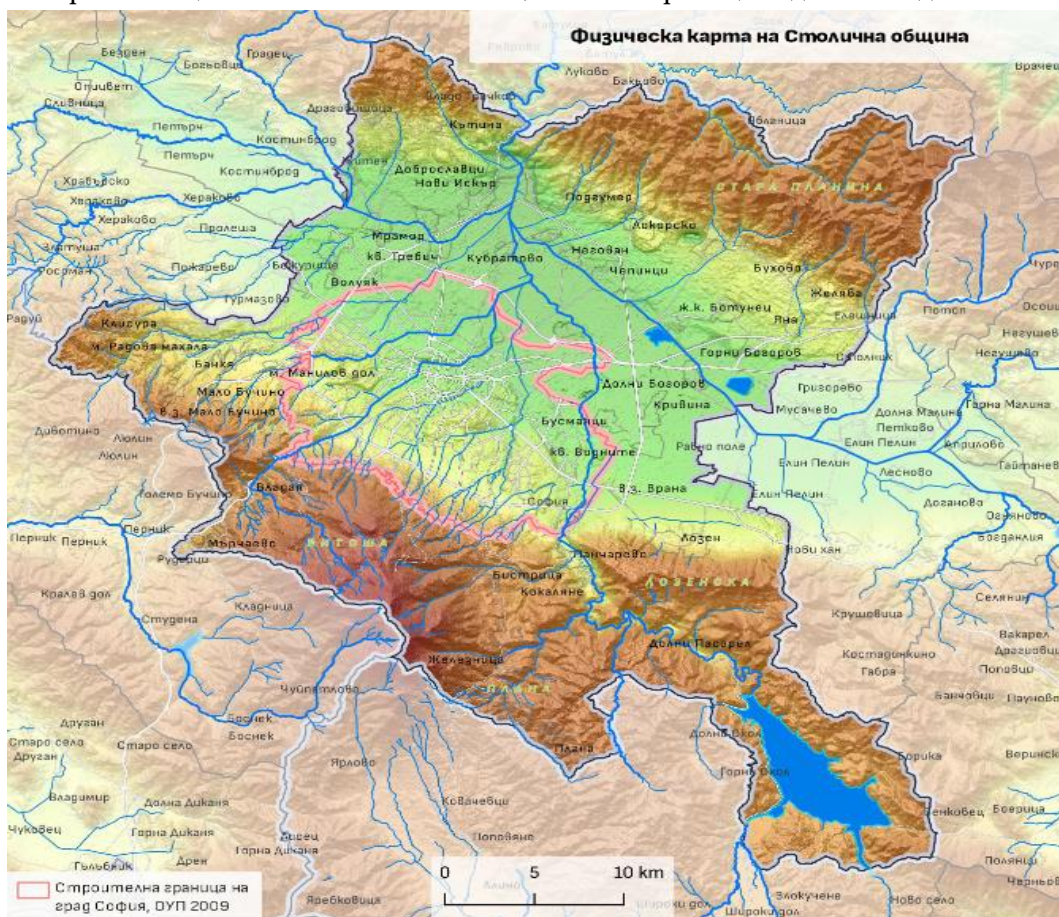
- в район "Искър" - в село Бусманци;
- в район "Витоша" - в селата Владая и Мърчаево;
- в район "Овча купел" - в село Мало Бучино;
- в район "Връбница" - селата Волуяк и Мрамор;
- в район "Нови Искър" – в селата Мирояне, Житен, Доброславци, Балша, Кътина, Подгумер, Световрачене, Кубратово, Негован, Чепинци, Локорско и Войнеговци;
- в район "Кремиковци" - в град Бухово и селата Желява, Яна, Горни Богров и Долни Богров;
- в район "Панчарево" - в селата Герман, Железница, Лозен, Казичене, Кривина, Долни Пасарел, Плана, Кокаляне и Бистрица
- в район "Банкя" - в селата Клисурска и Иваняне.

2. Релеф

Столична община се намира в Софийската котловина, заобиколена от планините Люлин на запад, Витоша и Плана на югозапад, Лозен на юг и Стара планина на североизток. Територията е с разнообразен релеф (котловинен, долинно-склонов и планински (ниско-, средно- и високопланински) и попада в климатичния район на високите полета на Западна Средна България към Умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област.

Релефът, върху който са разположени град София и Столична община, се отличава с подчертано разнообразие. Надморската височина варира от 500 м при гр. Нови Искър до 2290 м на Черни връх. Релефът на Столична община се състои от следните геоморфоложки единици: котловинно дъно, планински подножия и подножни стъпала, склонове и склонови стъпала на прилежащите планински системи, билни гърбища и долинни дъна.

Фигура 2 Физическа карта на Столична община

3. Климатични фактори

Столична община попада в умерено-континенталната климатична област на Европейско-континенталната климатична област. Средната годишна температура на въздуха се изменя от

+10.0 °C в Софийската котловина до +1.8°C - във високопланинския пояс. В нископланинския пояс и среднопланинския пояс средногодишната температура на въздуха е между +8.0 и +5.0°C. Годишната температурна амплитуда в София е почти 23°C и подчертава континенталността на климата ѝ. Най-студеният месец е януари, като средните януарски температури са отрицателни и намаляват с увеличаване на надморската височина - от -1.5 до -7.0°C. Средните юлски температури също намаляват с увеличаване на надморската височина - от +20.5°C (София) до +9.0°C (Черни връх - на Витоша).

Преобладаващите ветрове в Софийската котловина са западните и северозападните, следвани от източните. В среднопланинския и високопланинския пояс се увеличава честотата на южните и югозападните ветрове. Максимумът в годишния ход, относно скоростта на вятъра, е в периода януари/февруари до април, а минимумът – през август/септември. Средната скорост през зимата и пролетта в централната част на града се колебае от 3 до 4,5 m/s, а в края на лятото и началото на есента - от 1,5 до 3 m/s, като общо за годината е от 2,5 до 3,5 m/s, което е с 1 до 2 m/s по-малко отколкото извън града. Котловинният релеф и термичните инверсии обуславят преобладаването на тихо време в София. Честотата на случаите с тихо време в отделни части на Софийското поле е от 40 до 50%, а в града - около 65 - 70%. Наличието на локална циркулация в района е свързана с появата на фьон на север от Витоша и планинско-долинна циркулация. Фьонът е характерен за студената част от годината, а планинско - долинната циркулация за топлата част от годината. При добре изразена циркулация през деня вятърът духа от полето към планината, а през нощта обратно- от планината към полето. За Софийската котловина радиационните инверсии са типично явление. Най-мощни и продължителни приземни инверсии се регистрират през есента и зимата. Атмосферно явление, тясно свързано с инверсията, е мъглата. Мъглите през есенно-зимния сезон са често явление за Столична община. По-чести и гъсти са мъглите в ниските части на Софийското поле и най-вече в ниските квартали около центъра.

Количеството на валежите в общината нараства от ниските към високите части. Годишната сума в Софийската котловина е около 600 мм, а във високопланинската част на Витоша - около 1100 мм. Годишният ход на валежите в София има подчертано континентален характер - с максимум през юни и минимум през февруари. Валежите през май и юни са най-обилни, като валежната сума за май е 71 - 94 mm, за юни – 84 - 103 mm. С увеличаване на надморската височина нараства и броят на дните със снежна покривка - от 42 в Софийската котловина до 180 във високата част на Витоша.

Влияние върху климата на Столична община оказва високият процент урбанизирана територия, плътността на застрояване, височината на сградите, размерите на града, намалелият процент зелени площи. Всички тези фактори са условия за възникване на така наречения „градски топлинен остров“, при който температурата във вътрешността на града е осезаемо по-висока в сравнение с периферията му.

4. Полезни изкопаеми

В Софийското поле полезни изкопаеми са основно железни руди, пясък, чакъл, ломен камък, варовик, глини и лигнитни въглища. В голямата си част находищата в околностите на гр. София не представляват промишлен интерес, най-вече поради ниското процентно съдържание на ценните суровини спрямо вместилиците ги скали и други. Съгласно Регистърът на действащите концесии за добив на подземни богатства (актуален към 10.06.2022 г.) на територията на Столична община има 15 действащите концесии за добив на подземни богатства.

5. Водни ресурси

Столична община попада в границите на управление на Дунавския район за басейново управление с център Плевен. Софийската котловина, в обхвата на която е разположена територията на Столична община, се отводнява от р. Искър и нейните ветрилообразно разположени притоци, а територията на самият град София се пресича от многобройните ѝ леви притоци – Перловска, Владейска, Какач и Блато. В резултат на урбанизационен процес през годините се наблюдават значителни изменения в реките. Най-силно са променени речните корита на р. Искър и на вътрешноградските реки: Перловска, Владейска и Суходолска. Част от тях са напълно пресушени и премахнати.

София една от най-богатите общини по богатство на минерални води. Те се изливат на повърхността във вид на естествени термални извори – Банкя, Княжево, Горна баня, Овча купел, София – център, Панчарево и Железница. В многобройни сондажи са разкрити находищата на напорни субтермални, термални и горещи води. Над 20 сондажа се самоизливат в Софийската котловина. Съгласно Решение № 30-37/25.02.2011 г. на Министеръта на околната среда и водите, на Столична община са предоставени за управление и стопанисване безвъзмездно 8 находища на минерални води в Столична община за срок от 25 години, към които спадат „София-Център“, „София-Лозенец“, „София-Овча купел“, „София-Баталова воденица“, „София-Надежда“, „София-Свобода“, „София-Панчарево“, „София-Железница“.

6. Население и демографски процеси

Демографската ситуация на Столична община е резултат от въздействието на различни фактори и влияния, специфични за територията на община и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие. Броя на населението е основен демографски показател. Населението на Столична община към 31.12.2021 г. наброява 1 307 439 души (по данни на НСИ, 2022 година), което представлява 19, 12% от населението на страната (6 838 937 души). В следващата таблица са представени данни за населението по данни от НСИ, за периода 2017 – 2021 г. г.

Таблица 1 Население на Столична община за периода 2017-2021 г.

Столична община

година	всичко	мъже	жени
2017	1325429	635040	690389
2018	1328120	636963	691157
2019	1328790	637465	691325
2020	1308412	627198	681214
2021	1307439	628006	679433

Източник: НСИ

На база на информация от НСИ е видно, че населението на Столична община през периода 2017-2019 година постепенно се увеличава, като се запазва тенденцията на големите градове за ръст на градското население. През 2020 година (поради ситуацията свързана с разпространението на Ковид 19) се наблюдава отлив на градското население към съседните близки като разстояние, но по-малки като население малки населени места.

Разпределението на населението по пол към 2021г. е съответно 628 006 мъже и 679433 жени или 48,03% мъже към 51,97% жени.

Друг демографски показател, който характеризира населението е естественят прираст. Естественят прираст се измерва като резултат от разликата между раждаемостта и смъртността в региона, като отразява броя хора, с който населението в общината нараства или намалява. Текущата демографска ситуация в България се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението и задържащо се високо равнище на общата смъртност. В таблицата по-долу е представена извадка за раждаемост, смъртност, респективно естествен прираст за последните пет години за Столична община.

Таблица 2 Основни демографски показатели за Столична община

Показатели	2017	2018	2019	2020	2021
Раждаемост	13597	13060	13075	13108	13135
мъже	6992	6768	6759	6727	6759
жени	6605	6292	6316	6381	6344
Смъртност	15377	15532	15635	17721	21910
мъже	7554	7638	7680	9124	11137
жени	7823	7894	7955	8597	10773
Естествен прираст	-1780	-2472	-2560	-4613	-8775
мъже	-562	-870	-921	-2397	-4378
жени	-1218	-1602	-1639	-2216	-4429

Източник: Инфостат, НСИ 2022

Видно от представените данни са високите нива на отрицателен естествен прираст, като негативната тенденция в последните години се засилва. Отрицателните стойности на естествения прираст остават относително високи, което води до намаляване на демографския потенциал на общината, а това ще играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото ѝ социално-икономическо развитие. Отрицателният естествен прираст в комбинация със

застаряването на населението влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Инвестициите, подобряването на социално-икономическата ситуация в общината, образователната сфера, са едни от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст. За преодоляване на демографската криза са необходими последователни и целенасочени политически и управленски мерки, както на местно, така и на национално ниво.

Механичното движение на населението, също е показател, който характеризира демографската ситуация в общината. Миграциите или механичното движение на населението, заедно с неговото естествено възпроизводство определят тенденциите в демографското развитие на определена територия.

Стойностите на механичния прираст на населението в Столична община варират, като сумарно за разглежданият период остават положителни, т.е. броят на заселванията превишава броят на изселванията, изключение има единствено за 2020 г., когато броя на изселилите се значително надвишава този на заселилите се. През тази година се наблюдава отрицателен механичен прираст.

Таблица 3 Механично движение на населението в Столична община

Столична община	2017	2018	2019	2020	2021
Заселени	22933	23613	25399	25278	29984
мъже	11067	11530	12245	12720	15513
жени	11866	12083	13154	12558	14471
Изселени	19361	18450	22169	41043	22182
мъже	9061	8737	10822	20590	10359
жени	10300	9713	11347	20453	11823
Механичен прираст	3572	5163	3230	-15765	7802
мъже	2006	2793	1423	-7870	5154
жени	1566	2370	1807	-7895	2648

Източник: НСИ, 2021

На база на анализираната информация през последните пет години, може да се обобщи, че Столична община е притегателен център за постоянно обитаване, като механичния прираст е с положителни стойности през всички четири години, с изключение на 2020 година.

Възрастовата структура на населението е друг важен демографски показател. Тя е определяща, както за количеството и качеството на човешките ресурси в общината, така и за демографския ѝ потенциал и не на последно място – за натовареността на социалната и образователната система на общината. Тя е с определящо значение за естественото възпроизводство на населението и формирането на трудовите ресурси. Стандартната възрастова структура – под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна, за Столична

община е представена в следващата таблица, от която е видно, че населението в под трудоспособна възраст е 16,06 % от общия му брой, в трудоспособна възраст е 64,37%, а населението в над трудоспособна възраст е 19,57%.

Таблица 4 Население в, под и над трудоспособна възраст в Столична община към 31.12.2021 г.

Възрастови групи	общо		
	всичко	мъже	жени
общо	1 307 439	628 006	679 433
Под трудоспособна възраст	210 016	107 976	102 040
В трудоспособна възраст	841 623	430 895	410 728
Над трудоспособна възраст	255 800	89 135	166 665

Източник: НСИ

IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

IV.1. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Анализът е разработен с цел да даде отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в Столична община ?
- Какви са количествата образуваните отпадъци в общината и каква е нормата им на натрупване ?
- Какъв е морфологичния състав на образуваните битови отпадъци в общината ?
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство ?

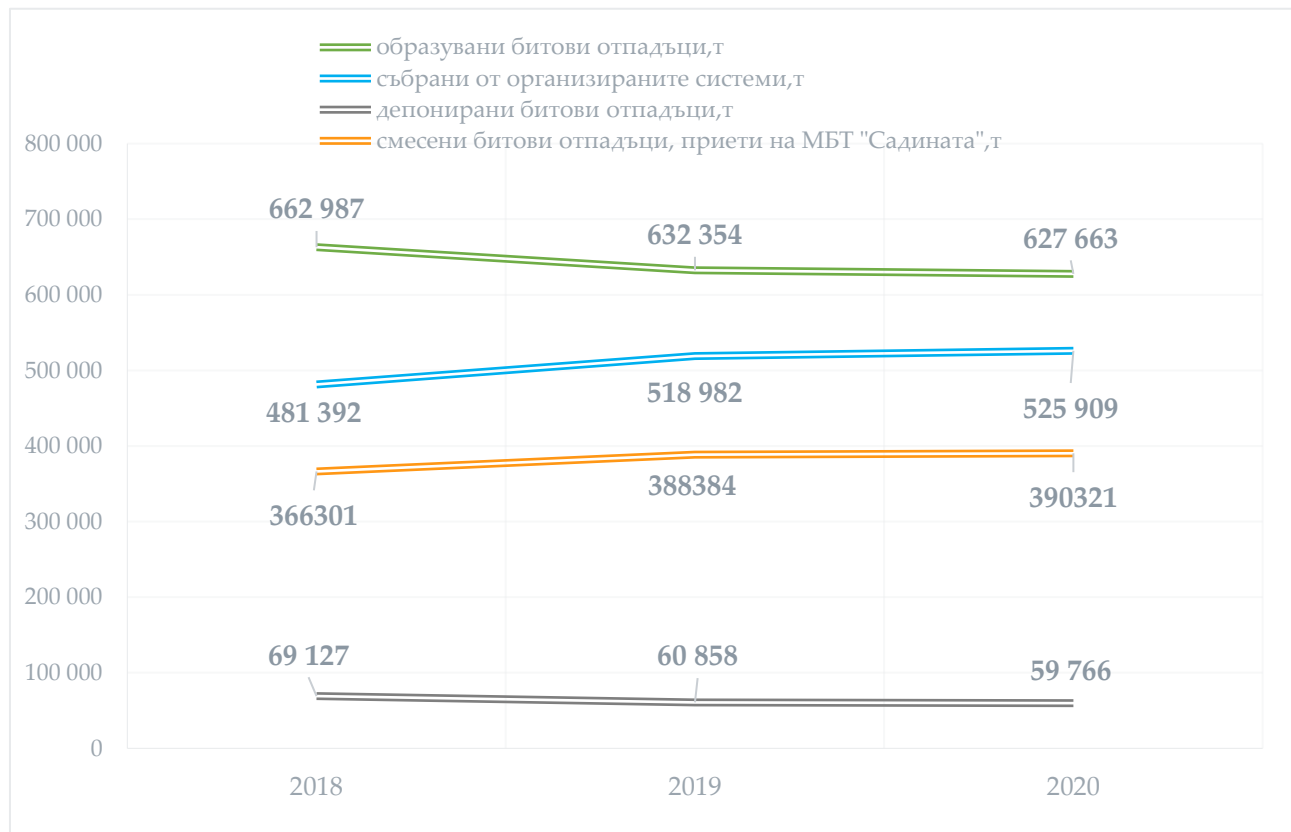
За информационна обезпеченост на анализа е използвана основно информация, налична в Столична община от справки, доклади, отчети от оператори на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци (ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъците данни); данни от Столичен инспекторат; информация от ИАОС, МОСВ и НСИ.

1. Смесени битови отпадъци

През последните години в Столична община се наблюдава трайна тенденция на намаляване на общо образуваните битови отпадъци и увеличение на количествата събрани смесени битови отпадъци. Преобладаващата част (над 70%) от битовите отпадъци, генерирани на територията на Столична община, се събират от системи за организирано сметосъбиране на

общината, като през 2020 г. тези отпадъци представляват над 85% от общо образуваните отпадъци.

Фигура 3 Количества общообразувани, събрани от организирани системи за сметосъбиране, смесени битови отпадъци, приети на МБТ „Садината“ и депонирани битови отпадъци в Столична община.

Въпреки наблюдаваната тенденция в Столична община за плавно намаляване на количествата образувани битови отпадъци, се наблюдава обратен тренд на развитие при количествата смесени битови отпадъци (код 20 03 01), приети за третиране на завода за МБТ – в посока на увеличение на количествата.

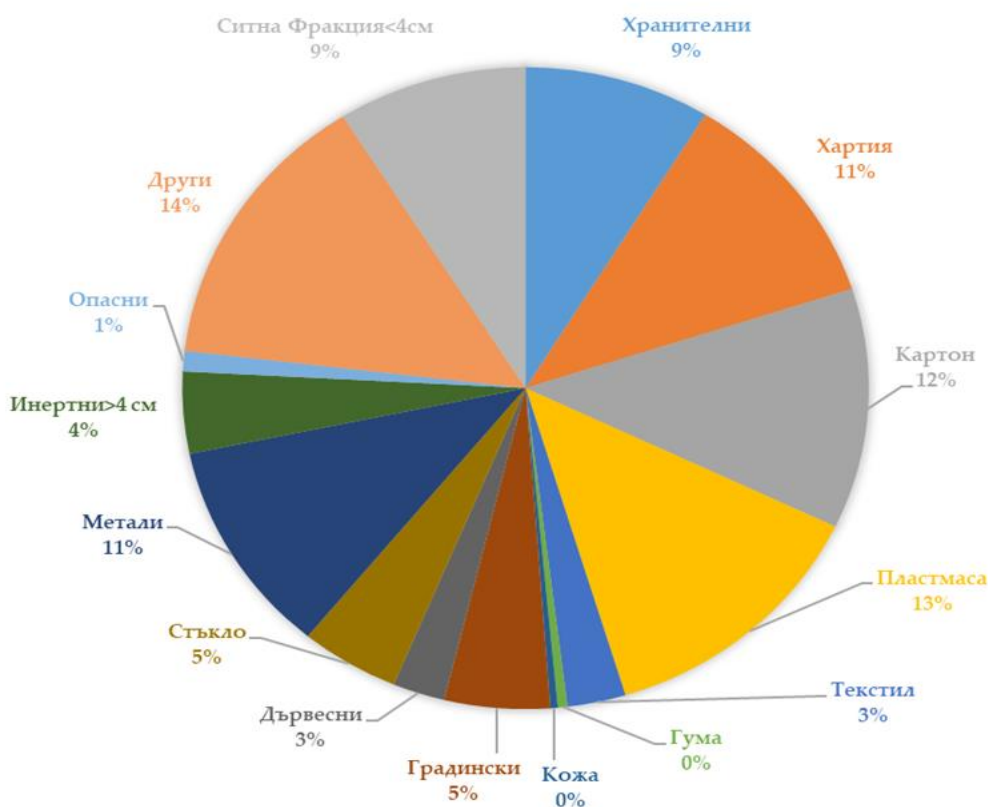
В същото време се установява положителна тенденция в насока намаляване на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО.

Столична община е една от малкото общини в България, в която се наблюдават най-ниските нива на депонирани битови отпадъци. Съгласно данни на НСИ за общото количество директно депонирани битови отпадъци към 2019 г. и данни за населението на страната към същата година, средно на жител се падат по 122,5 кг депониран отпадък. При направена съпоставка към същата година – 2019 г. (отново по данни от НСИ за общо количество директно депонирани битови отпадъци) за Столична община за един жител се пада по 7,9 кг. депониран отпадък.

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъци.

Съгласно данните от морфологичния състав на отпадъците (изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“), с най-голям относителен дял за Столична община е фракция „други“ (14.21%), следвани от фракциите пластмаса (13,20%), картон (12.10%) и хартия (11.22%).

Фигура 4 Състав на битови отпадъци, по данни от морфологичния анализ, 2019 г.

Делът на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на около 52% от общото количество генерирани смесени битови отпадъци в общината към отчетната 2019 г. Голяма част от тях са фракциите хартия, картон и пластмаса – 36%, което може да се обясни с по-високия жизнен стандарт, множеството търговски и административни обекти в Столицата.

Изградената система за разделно събиране на хранителни отпадъци, която към настоящият момент обхваща основно административни сгради, училища, детски градини, университети и някои търговски обекти, обхваща около 9% от образуваните хранителните отпадъци в общината. С оглед и на това, че инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“ има капацитет да приема за третиране допълнителни количества хранителни отпадъци,

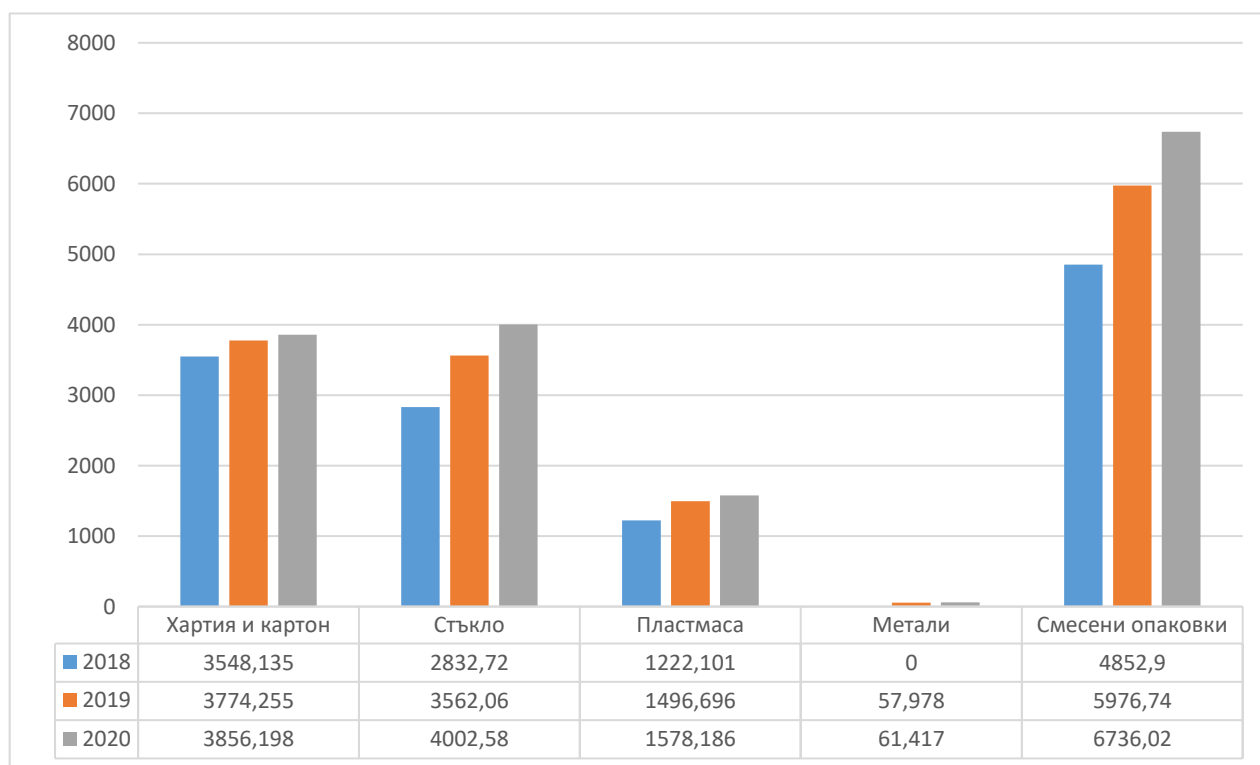

Столична община планира разширяване на системата за разделно събиране на хранителни отпадъци при източника.

2. Разделно събрани отпадъци

С Решения на Столичен общински съвет са определени условията и реда за сключване на договори за организиране на системи за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали от: облекла и текстил от домакинствата; отпадъци от опаковки; хартия и картон, пластмаса и стъкло и др.

Столична община има сключени договори с три организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД, „Екобулпак България“ АД и „Булекопак“ АД. Към настоящият момент всички 24 района на общината са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло.

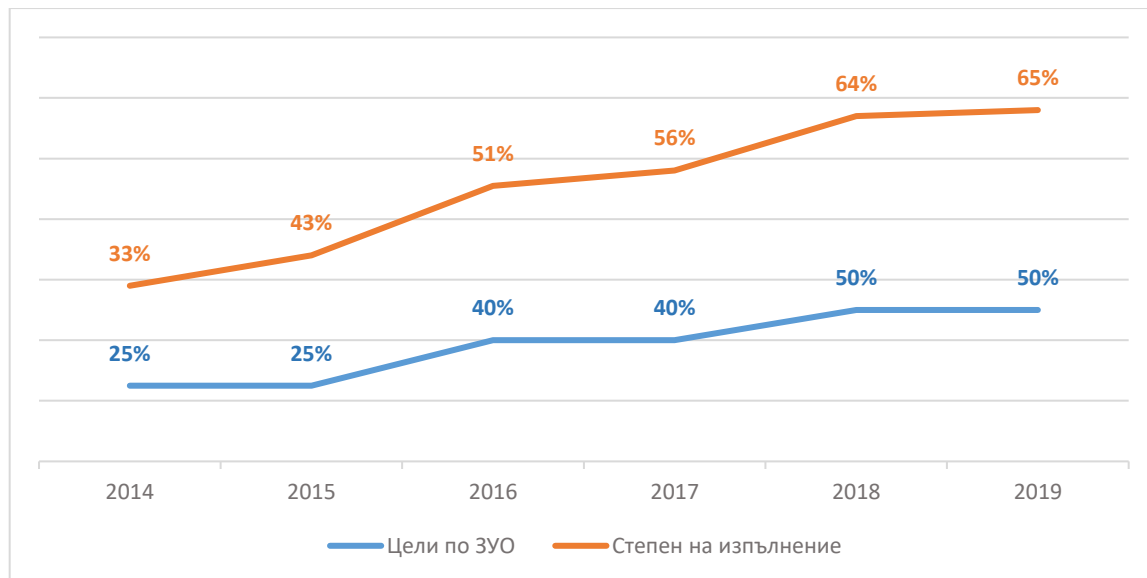

Фигура 5 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г., тон

Наблюдава се тенденцията в посока на увеличаване количеството на разделно събрани и рециклируемите отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, но е необходимо в Столична община да се разширят методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци.

Столична община е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

Фигура 6 Съотношение между заложените цели по чл.31, ал. 1, т.1 от ЗУО и тяхното изпълнение за Столична община

Към настоящият момент в рамките на Фаза I на Проект №DIR -592113-1-9 “Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община” е изградена Инсталация за биологична третиране (ИБТ), включваща:

- Инсталация за анаеробно разграждане на биоразградими отпадъци с капацитет 20 000 тона/година;
- Инсталация за компостиране на зелени отпадъци с капацитет 24 000 тона/година.

Столична община е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 81% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.

Препоръки:

- Да се разширят възможностите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци.
- Следва да бъде разширен обхватът на съществуващите системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци, с оглед достигане на пълния капацитет на ИБТ „Хан Богров“.
- Необходимо е да бъдат разширени съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци в СО в т.ч. за текстилни отпадъци, отпадъци от опаковки, опасни отпадъци, ЕГО и др. посредством увеличаване броя на контейнерите и обособяване на нови площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства и др., с оглед ограничаване доближаването на количествата отпадъци (390 321 т), постъпващи в

завода за МБТ до проектния капацитет на инсталацията (410 000 т). За разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника ще бъдат необходими допълнителни средства (финансови и административни разходи), с цел подобряване на политиките по превенция на отпадъците и подобряване работата на системите за разделно събиране, чрез по-добър контрол и въвеждане на стимули, с оглед постигането на по-високите цели по рециклиране на битови отпадъци.

3. Утайки от ПСОВ

Отпадъчните води на гр. София, постъпват в ПСОВ Кубратово, в която се обработват първични утайки, които се генерират при механичното пречистване на водата и излишни активни утайки, формирани в процеса на биологичното пречистване.

Подготвен е формуляр за кандидатстване за европейско финансиране на проектното предложение „Реконструкция, модернизация, доизграждане и изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации „София-град“, „Банкя“ и „Нови Искър“. В проектното предложение е предвидено да се реализират мерки за реконструкция, модернизация, ново оборудване и доизграждане на СПСОВ „Кубратово“.

Генерираните от територията на Столична община утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места не се депонират, за тях е спазена йерархията за управление на отпадъците и третирането им е свързано с рециклиране и оползотворяване.

На депото за неопасни отпадъци „Садината“ се депонират единствено утайки от пречистване на промишлени отпадъчни води, генерирани от пречиствателната станция на територията СПТО, отпадъци от решетки и сита и утайки от пясъкозадръжатели, генерирани от дейността на пречиствателните станции на територията на СПТО и ПСОВ „Кубратово“.

4. Строителни отпадъци и ЕГО

На територията на Столична община има разположени три инсталации за третиране на строителни отпадъци – в кв. Враждебна, собственост на „Софинвест“ ЕООД; в кв. „Дружба“, гр. София – собственост на собственост на „Холсим Кариерни Материали“ АД и в кв. Връбница, собственост на „Щрабаг“ ЕАД.

Едрогабаритни отпадъци и смесени строителни отпадъци от ремонтни дейности и обекти, на които Столична община е възложител, се третират на площадка на „Софинвест“ ЕАД. На площадката е изградена и инсталация за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които СО е възложител.

От направения анализ е видно, че общината се справя с оползотворяването на строителни отпадъци, основно чрез използването им за рекултивация на нарушени терени.

Целесъобразно е да се извърши проучване относно морфологичен състав, източници и количества повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на

общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на общината.

IV.2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На основата на осъществените анализи се извеждат основните изводи, че общината е обезпечена с нормативни и програмни документи на общинско ниво. Основните изводи и констатации по отношение на това дали има обезпеченост на нормативни документи на местно ниво, са направени в част 4.3.2. Основни изводи и препоръки на анализ 4.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво. **В резултат от анализа на стратегическите документи, са изведени предложения за необходимост от конкретни мерки, които са обследвани да бъдат включени в програмата за управление, систематизирани в таблицата.**

Документ	Предложение за мерки
▪ Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.	Улесняването на достъпа до ключови точки за предаване на излезли от употреба вещи с цел повторна употреба
▪ Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие	Контрол върху незаконното изхвърляне и депониране на отпадъци с цел предотвратяване на замърсяването на почвите и водите. Информационни кампании с цел повишаване на информираността на населението и бизнеса за вредните ефекти от поведението му, в т.ч. битови, производствени и земеделски практики при изхвърлянето на отпадъци във водите.
▪ Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“	Въвеждане на изискване към инвестиционните проекти за строителство на нови сгради за задължително изграждане на инфраструктура за разделно събиране на отпадъците от домакинствата и офисите.
▪ Национална пътна карта за научна инфраструктура 2020 - 2027 г.	Подготовката на стажантски програми в бизнес инкубатора на Столично предприятие за третиране на отпадъци.
▪ “Визия за София 2050”	Информационни кампании за гражданите относно ролята им в постигане на целите за намаляване на депонираните отпадъци.

Документ	Предложение за мерки
	Организиране на публичен дигитален дебат за най-подходящите според гражданите начини за подобряване на предотвратяването, повторната употреба и разделното събиране на отпадъци.
▪ Стратегия за дългосрочно управление на битовите отпадъци на Столична община	Събиране на информация за отчитане на резултатите от изпълнението на стратегията. Анализ и оценка на приложимостта на мерки за бъдещия период.
▪ Стратегия за адаптация към климатичните промени за Столична община	Идентифициране на мерки за подобряване на контрола на замърсителите по поречията на посочените реки, както и срещу незаконното изхвърляне и депониране на отпадъци в рамките на анализ на институционалния капацитет.
▪ Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.	Адаптация на мерките, за които общините са посочени като отговорни лица или партньори, конкретно за нуждите на СО.
▪ Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.	Идентифициране на мерки за улавяне и изгаряне на биогаз и за улавяне на биогаз в пречиствателните станции за градски отпадъчни води и изгарянето му в рамките на анализ на инфраструктурата.
Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране	Адаптиране на мерки от НПУО и/или идентифициране на нови мерки за намаляване на биоразградимите отпадъци.
▪ Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011 – 2020 г.	Идентифициране на мерки за подобряване на контрола върху образуването на строителни отпадъци и изхвърлянето им на регламентираните за това места, в т.ч. чрез условия за влагането на определен процент рециклирани строителни материали, влагане на иновативни материали, които са рециклируеми и др.
▪ Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции	Идентифициране на мерки за управление на отпадъците от утайки в рамките на регионален план за оползотворяване на утайки на СО и съседни общини.

Документ	Предложение за мерки
за отпадъчни води на територията на Р България	
▪ Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПОЕК) 2021-2030	Подготовка на проекти за изграждане на съоръжения за улавяне и изгаряне на биогаз, както и на такива за оползотворяване на биоразградими отпадъци за производство на енергия и компост. Изготвяне на предложения и въвеждане на диференциация на таксите в зависимост от вида генерирани отпадъци.
▪ Национална програма за развитие (НПР БЪЛГАРИЯ 2030)	Идентифициране на мерки за улесняване на достъпа, комуникацията, обмена на бази данни за продукти и производства. Насърчаване отговорността на производителя за преход към информиран зелен избор на стоки. Развиване на партньорства за споделяне на данни, добри практики и технологии.
▪ Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024)	Идентифициране на мерки за подобряването на управлението на строителните отпадъци.
Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)	Закриване и рекултивация на нерегламентирани сметища и депа за отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания; Разработване и изпълнение на пилотни и демонстрационни проекти, с цел събиране, синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на битовите отпадъци.
▪ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СОФИЯ 2019-2023	• Оползотворяване на 85% от отпадъците на София • Производство на над 10 600 MWh електроенергия и 38 000 тона компост • преработени над 1,2 млн. тона битови отпадъци, 63 хил. тона зелени и 43 хил. тона хранителни отпадъци. • Спестяване на 52 млн. лв. от такса за депониране и осигуряване на 2,6 млн. лв. от продажба на рециклируеми материали. • контрол върху търговските обекти при изхвърляне на биоотпадъци • Увеличаване дела на разделното събиране на отпадъци.

Документ	Предложение за мерки
	• Създаване на системи за разделно събиране на нови потоци • Включване на нови квартали към пилотните проекти за разделно събиране • Изграждане на инсталации за производство на електрическа и топлинна енергия • Продължаване рекултивацията на депата „Долни Богров“, „Суходол“ и „Враждебна“. • Засаждане на 103 хил. нови дървета на старите затворени депа превръщането им в зелени площи.
▪ „Програма за опазване на околната среда на Столична община до 2027 г.“, одобрена с Решение №546 от 21.07.2022г. на Столичен общински съвет	Всички мерки от програмата отнасящи се до отпадъци следва да бъдат включени в програмата на СО.
▪ Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 - 2026 г.	Проверки с цел контрол за намаляване изгарянето на отпадъци от пунктове за приемане на МРО, като гуми, и проверка на количествата приети и предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци.
▪ План за действие за устойчива енергия и климат на Столична община 2021-2030 г.	Законодателна инициатива чрез писмо до МФ и МОСВ относно възможността за въвеждане на система от стимули при изпълнение на изискванията на ЗУО за разделно събиране на битовите отпадъци при източника. Разработване на модул, насочен към регистрирането на „доставчици“ на хранителни отпадъци в рамките на съществуващата в СО Информационна система за управление на отпадъците. Възлагане на периодични морфологични и физикохимични изследвания на депонираните отпадъци, с цел прецизно изчисляване количеството парникови газове емитирани от депата. Възлагане на проучване и проектиране на система за разделно събиране на биоотпадъци.
▪ План за адаптация към климатичните промени за Столична	Почистване на коритата от твърди битови отпадъци. Провеждане на информационни кампании за опасностите вследствие на изхвърлянето на отпадъци в коритата на реките и призоваване на населението за сигнализиране на

Документ	Предложение за мерки
община 2019-2025 г. /отм.2022/	Столичния инспекторат при забелязани замърсявания от този род.
▪ „План за действие за Зелен град“ на Столична община, 2020 г.	Кампании за повишаване на осведомеността, насочени към насърчаване на намаляването на потреблението и увеличаване на рециклирането. Изграждане на центрове за ремонт и повторна употреба в общината Анализ и обществено обсъждане за оптимизиране на рециклирането и управлението на строителни отпадъци. Мерки за подобряването на събирането на битовите отпадъци, така че рециклирането да стане по-лесно.
Продължаващи мерки от ОПУО 2015-2020г.	Анализ на резултатите от мярката за предоставяне на домакинствата на съдове за домашно компостиране и планиране на нови мерки. Изграждане и експлоатация на Център за повторна употреба и предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата на Столична община Популяризиране на общински интернет портал с информация относно услуги за повторна употреба на територията на общината, предоставяни от МСП, както и добри практики за ПО и линк към електронни сайтове за търговия и/или подаряване на стоки втора употреба (https://isuo.sofia.bg/reuse/object/public/list/) При необходимост актуализация на анализа на морфологията за Столична община с оглед планиране на мерки в периода 2022-2027 г. Мерки за информироване на обществеността за ефекта от действията им за предотвратяване на хранителни отпадъци Провеждане на дискусия с Организациите по оползотворяване за идентифициране на мерки за информационни кампании. Изпълнение на проект „Изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF отпадък – III етап от проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на СО“ Анализ на ефективността от разширяване на системата за разделно събиране на хранителни и биоотпадъци и предприемане на действия по предотвратяване образуването на този вид отпадъци. Анализ и оценка на ефекта от оползотворяване на строителни отпадъци.

Документ	Предложение за мерки
	Изпълнение на проект „Реконструкция, модернизация, доизграждане и изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации „София-град“, „Банкя“ и „Нови Искър“. Оценка на потенциала на сметищния газ на депа “Суходол” и “Долни Богров”. Включване на мерките от план за действие за прилагане на кръговата икономика в ОПУО 2022-2027 г. Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъци в други райони на Столична община.
План за интегрирано развитие на Столична община, приет с решение на Столичен общински съвет на 25 ноември 2021.	Развитите мерки - мярка 3 М 1 Намаляване на генерираните отпадъци и стимулиране на повторна употреба на стоки 3 М.2 . Подобряване на разделното събиране на отпадъци при източника в подкрепа на прехода към кръгова икономика 3.М3. Подобряване на оползотворяването на разделно събраните отпадъци Разделното събиране на отпадъците, както и за Подобряване на идентифицирането на нерегламентирани сметища, напр. чрез създаване на онлайн инструменти за картиране/отбелязване на нерегламентирани сметища от граждани с локация, дата и снимка, чрез което сигналът да се изпраща автоматично до компетентните лица за предприемане на мерки за проверка на място и почистване на терена. Периодичен анализ на данните с цел предприемане на адекватни мерки за предотвратяване на образуването на нерегламентирани сметища на едни и същи локации.
Стратегия за управление на утайките, формирани при пречистване на отпадъчните води	Предвид очакванията за повишаване на количествата формирани утайки, както и констатацията, че малка част от тях се използват в земеделието, може да бъдат предприети мерки за популяризиране на възможностите за използването на утайките сред земеделските стопани.

IV.3 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?

- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи на изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ)?
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

В настоящият анализ се извърши преглед на общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с минималните изисквания на ЗУО, както и подзаконовите държавни и общински нормативни актове. Анализът ще обхване и други нормативни актове на общината, пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците.

1. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на текстил. В тази връзка с Решение № 730/25.10.2018 г. на Столичен общински съвет, се определиха условия и ред за сключване на договори за организиране на система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на Столична община за отпадъчни материали от облекла и текстил от домакинствата. В началото на 2019 г., Столична община е сключила договор с „Евротекс“ ЕООД за поетапно поставяне на 43 места общо 47 контейнери за текстилни отпадъци с бранда TexCycle. През м. септември 2019 г. „Тексайд България“ ЕООД е поставила 34 специализирани контейнери за текстил на 28 места в София. До края на 2020 г., двете фирми са разположили общо 92 специализирани контейнера за текстил на 78 адреса на територията на СО. До 31.12.2020 г. са събрани 1186 тона текстилни отпадъци, от които 859 тона (72%) са подготвени за повторна употреба и 327 тона (18%) са предадени за оползотворяване в т.ч. рециклиране. Адресите на всички контейнери на TexCycle и Texaid могат да бъдат намерени на сайта на Столична община - www.sofia.bg/waste. Необходимо е това да бъде нормативното уредено

2. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата. Опасните отпадъци от домовете на гражданите се събират от организация по заявка и месечно в Мобилен събирателен пункт. Разположението на Мобилния пункт е по райони след предварително утвърден от Столична община годишен график. На сайта <https://waste.sofia.bg/> е посочен телефон, на който може всеки един гражданин да се обади и да заяви за безплатно предаване на опасни отпадъци, констатацията ни е, че Столична община е предприела действия в тази насока, но би било добре да присъства и нормативна регулация чрез изменение в Глава втора управление на битовите отпадъци, в т.ч. опасни отпадъци от бита от Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община.

Предложението си отправяме във връзка с това, че с регулираните задължения в чл.4¹, чл. 5² и чл. 7³ в Наредбата на Столична община

Цялата глава втора е наименована: УПРАВЛЕНИЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ, В Т.Ч. ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ БИТА, но няма достатъчно информация за опасните отпадъци. Следва да се посочи и да се допълни, какви са и задълженията на лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на опасни отпадъци на територията на Столична община.

3. До 31 декември 2023 г., следва да се изгради необходимата организация, която да гарантира, че биоразградимите отпадъци се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране). В тази връзка и общината следва да подготви съответните системи за събиране, инсталации за третиране и др. По тази дейност, Столична община е провела кампания по предоставяне безплатно на съдове за домашно компостиране на определен брой домакинства. През месец септември 2018 г., Столична община е провела кампания, след която са раздадени безплатно 2 800 броя компостери - 700 литра, 2 800 броя активатори, 2 800 броя аератори и информационни материали на всички граждани и администрации - училища, детски градини и ясли, заявили желание да станат партньори на общината във всичките 24 столични района. Инициативата е част от кампанията на Столична община „Компостирай въщи“, която цели да стимулира гражданите към намаляване на крайния битов хранителен и зелен отпадък, както и да насърчи стремежа към рециклиране на различни типове отпадъци. В район "Надежда" през 2019 г. е изпълнен пилотен проект с 300 домакинства от четири блока, като са изградени т.нар. „зелени острови“, в които хората с контролиран достъп – всеки има собствен ключ, изхвърлят разделно събраните в домовете си отпадъци – хартия, пластмаса, стъкло и хранителни отпадъци в различни контейнери. С нови пет „зелени острова“ ще се разшири системата за разделно събиране на отпадъци от домакинства в район „Надежда“. Предстои изграждане на „зелени острови“ и в район „Овча купел“. Системата за разделното събиране на отпадъци и подобряване качеството на разделно събраните отпадъци, се развива, за да се увеличи процентът на отпадък, който се рециклира, и по този начин да се изпълнят целите на кръговата икономика.

Разширяването на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци може да се направи, чрез поставянето на контейнер за събиране на органични отпадъци във всяка от

¹ Чл. 4. Кметът на Столична община:

6. организира система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, като сключва договор с лица притежаващи разрешение и регистрационен документ, издадени по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране и третиране на опасни отпадъци.

² Чл. 5. (1) Лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на Столична община, са длъжни да: „(…)“

³ Чл. 7. Притежателите на битови отпадъци са длъжни да:

3. събират разделно опасните отпадъци от бита и ги предават за третиране на лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО, в съответствие с организираната система за разделно събиране;

точките за разделно събиране на отпадъци от опаковки, както и посредством изменение на текстовете на Наредбата с цел нормативно установяване на това задължение.

4. Столична община има задължението да публикува на интернет страниците на общината и на районните администрации местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и пр. ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвижда кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин. Столична община изпълнява това изискване за публикуване на информация, вкл. информацията за местата и начина на предаване на различните видове отпадъци. Въпреки това, проблем създава достъпът до тази информация, която е достъпна на различни места, разпръсната на различни интернет страници. Затруднения възникват при търсене на пълната информация за организацията на дейностите по управление на отпадъците. Тя се открива трудно и изисква едновременно търсене на интернет сайтовете на районната администрация, на сайта на Столичен общински съвет (раздел нормативни актове или информация за местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се предават на тези площадки може да бъде намерена) на интернет сайт: <https://waste.sofia.bg/>, както и на сайта на Столичен инспекторат.

Необходимо е да се създаде по-добра организация и цялата относима информация да бъде достъпна на едно място, като бъде уредена стандартност на предоставяната информация и достъп чрез единен интернет портал за управление на отпадъците. В този смисъл може да се обследва и да се въведат специални правила, които да уредят достъпа до информация на обществеността до навременна и систематизирана информация чрез единен портал.

5.Подходящо е да бъдат въведени/създадени процедури за провеждане на консултации във връзка с управлението на отпадъците на територията на Столична община, както и за провеждането на информационно-образователни дейности за привличане на обществеността, вкл. ученици, студенти. Да бъдат разгледани възможности за участието на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от нормативната уредба.

6. Столична община е изпълнила задължението си за осигуряване на допълнителни площадки по чл.19, ал. 3, т. 11 от ЗУО за предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата и други обекти. Сключени са договори с фирми, притежаващи разрешение по чл. 35, ал.1 от ЗУО за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно

събрани отпадъци от домакинствата от опаковки, отпадъчни материали от хартия, пластмаса, метал, стъкло, негодни за употреба батерии, текстилни отпадъци, излезли от употреба електрически уреди, опасни отпадъци, обемисти едрогабаритни отпадъци, биоразградими зелени отпадъци и други видове отпадъци, включени в разрешенията на фирмите. С изм. и доп. на ЗУО (бр. 105 от 30.12.2016 г.) отпадна изискването за населените места с районно деление площадките да съответстват най-малко на броя на районите. Определяне от общината на изискванията към площадките на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло, вкл. за регистрация в СО. В Наредбата за управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на Столична община, приета с Решение № 364 по протокол № 84 от 25.06.2015г. на Столичен общински съвет са определени изискванията към площадките за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло. През 2019 г. влязоха в сила промени по § 66. ал. 1-5 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗУО, съгласно които лицата, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейностите с отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и отпадъци от опаковки, привеждат дейността си в съответствие със съответните изисквания⁴. За издадените разрешения по чл. 67 от ЗУО за площадки за събиране, съхранение и третиране на отпадъци, разположени на територията на Столична община, се води публичен регистър от ИАОС, поради което с изменение и допълнение на Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община (Решение № 759 от 23.11.2017 г. на Столичен общински съвет) отпадна задължението за площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло да се вписват и в регистър към общината.

Въпреки, че Столична община изпълнява дейностите, съгласно изискванията заложи в ЗУО, в приетата от Столичен общински съвет, НАРЕДБА за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсват текстове относно: оползотворяването, обезвреждането на отпадъци, организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал.1 ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане; разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци; осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, третиране на отпадъците.

7. Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община не отразява последните изменения, съгласно Закона за

⁴ „Дейностите с ОЧЦМ. отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, НУБА и ИУМПС се извършват само на площадки, разположени на територии, за които съгласно устройствен план са допустими производствени и складови дейности, на пристанища за обществен транспорт с национално и регионално значение и на обекти на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение. Всяка площадка трябва да отговаря на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и околната среда.

местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ). В тази връзка е необходимо местната нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците, периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ. А именно, Столичен общинският съвет следва да приеме основите за изчисляване размера на таксата за всяка от услугите по чл. 62 с наредбата на СО. Основите за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, които общинският съвет може да приеме са определени в чл.67, ал.8 от ЗМДТ. Начинът за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци при прилагане на основите по чл.67 ал. 8 се определя с наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 ЗМДТ, съгласно приетата план-сметка за съответната година, когато същата бъде приета от Министерски съвет.

8. Столична община е осигурила възможност за електронното попълване на декларацията по чл. 23. ал. 1 и молбата по чл. 24. ал. 1 от Наредбата на следния интернет адрес: isuo.sofia.bg/public/. След попълване по електронен път на Декларация по чл. 23, ал. 1 от НОАМТЦУПСО или Молба по чл. 24, ал. 1 от НОАМТЦУПСО, системата генерира файл , който се разпечатва в 2 екземпляра и подава в Дирекция „Икономика и търговска дейност“ на Столична община. Електронното попълване на декларация/молба не отменя физическото им подаване на хартиен носител на място или чрез лицензираните пощенски оператори, .

С цел облекчаване на административната тежест и поетапно преминаване към електронно управление в областта на отпадъците на територията на Столична община е необходимо тези услуги да бъдат администрирани изцяло електронно. На следващо място, Столична община следва да идентифицира електронни административни услуги в областта на управлението на отпадъци, които да предоставя на гражданите и организациите от административните органи, и които могат да се заявяват и/или предоставят от разстояние чрез използването на електронни средства. Съответно да стартира възможността за предоставянето им чрез подаване и получаване на документи по електронен път и тяхното съхраняване по реда на Закона за електронното управление.

IV.4 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА СТОЛИЧНО ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ (СПТО)

Предмет на анализа е дейността на Общинско предприятие „Столичното предприятие за третиране на отпадъците“ (СПТО), предвид обстоятелството, че Столична община е самостоятелен регион за управление на отпадъците. Дейностите по третиране на отпадъците на Столична община са възложени на Столичното предприятие за третиране на отпадъците, създадено с Решение № 223 на Столичен общински съвет от 16.05.2013 год.

Депото за неопасни отпадъци в местност „Садина“, Завод за механично-биологично третиране на отпадъци с производство на RDF-гориво и инсталациите за разделно събирани

хранителни отпадъци и за разделно събирани зелени отпадъци площадка „Хан Богров“ се експлоатират от Столичното предприятие за третиране на отпадъците

В резултат на изградената интегрирана система за управление на отпадъците на Столична община се депонират 85% по-малко отпадъци и остатъчният капацитет на депото за неопасни отпадъци е 85,21% от пасивния капацитет на депото към 31.12.2020 г.

Столична община е изпълнила целите си по чл. 31, ал. 1, т.1 и т. 2 от ЗУО за 2019 г. (по данни на ИАОС);

Необходимо е обновяването на част от инсталациите, както и решаването на въпроса с оползотворяването на RDF, произвеждан в Завода за механично-биологично третиране на смесени битови отпадъци - Садината.

IV.5 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена.
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост.
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета.

Информационна обезпеченост на анализа

За целите на настоящия анализ е ползвана информация, налична в Столична община, вкл. и на интернет страницата ѝ – наредби, правилници, и др., съответно посочено, където е приложимо, както следва:

- ✓ проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;
- ✓ проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците;
- ✓ обобщаване на резултатите от предварително подготвени въпросници към ръководители и експерти с възложени функции за отпадъци в общината за изясняване на състоянието и на бъдещите потребности от гледна точка на капацитет в сферата на управление на отпадъците.

1. По отношение на изпълнението на основните функции.

Ангажиментите на кмета на Столична община по отношение на управлението на отпадъците са възложени на съответна дирекция, която е част от специализираната администрация – Направление „Зелена система, екология и земеползване“ с отговорен заместник-кмет, като в конкретни области от управление на отпадъците допълващи/съдействащи функции имат и други дирекции в специализираната администрация.

Във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците, различни функции са възложени на няколко дирекции в общата администрация.

Всяко от ангажираните в процеса по управление на отпадъците структурни звена има разписани конкретни функции. Анализът на събраната информация не извежда извод за дублиране на функции. Липсват ясно формулирани функции по отношение на привличане на обществеността чрез консултации, информационно-образователни дейности. Предлагаме конкретните функции, залегнали в устройствения правилник, да бъдат разписани по групи функции, както в настоящия анализ, както следва:

- функции по политиката за отпадъците - разработване на общински програмни и нормативни документи;
- функции по предоставяне на услуги - дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата;
- функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;
- функции за привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-образователни дейности, граждански контрол

с цел формулировката им да бъде по-ясна, точна и диференцирана, без да се допуска повторение, както и да се допълни Устройствения Правилник на СО с конкретно формулирани функции за работа с обществеността.

По отношение на събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъците, общината обезпечава изпълнението на функциите, като прилага подходяща комбинация от няколко подхода. Постигнато е едно добро оптимизиране на системата по управление на потоците отпадъци на територията на общината, като повечето функции по събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъците са изведени чрез възлагането им на външни изпълнители.

Анализът на събраната информация показва, че са обхванати и напълно обезпечени функциите на администрацията, които произтичат като ангажимент по реда на ЗУО и подзаконовите нормативни ангажименти.

По отношение на обществени консултации и информиране на обществеността, общи функции са възложени на отговорната дирекция за управление на отпадъците, в координация с други общински административни звена. Комуникацията и информационното обслужване на гражданите, включително сигнали и жалби се обслужва основно електронно. Възможно е поддържането и на други канали за информация – медии, преса, плакати и т. н.

Необходимо е изрично да се включат ясни функции за информираност и участие на обществеността устройствените правила на общинската администрация, ангажирана с дейности по управлението на отпадъците.

2. По отношение на изпълнението на контролните функции.

Обезпечени са контролните правомощия на кмета на общината в съответствие със ЗУО, както по отношение обхвата, така и по отношение регламентираните видове контрол и минималната честота на контролните проверки. Осъществяват се документални проверки на задължените лица и проверки на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите. Преценката на нарушенията не са по свободно тълкуване на контролните органи, а се основават на анализ и фактите и съответната приложима нормативна уредба.

Контролът от страна на инспекторите от Столичен инспекторат, също така може да бъде подпомаган от обществеността чрез подаване на сигнали и данни, като за тази цел е необходимо да се засилят мерките за повишаване на информираността на обществеността относно управлението на отпадъците на територията на СО, включително с посочване на констатираните нарушения и нарушители.

3. По отношение на човешките ресурси.

Състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост е добра.

По отношение на повишаване на специфичната квалификация на персонала, необходимо е да се формализира процесът на създаване на база данни и документация за изпълнените дейности от всяко направление на общо общинско ниво. Това ще позволи на служителите да се възползват от натрупаните знания и опит.

Необходимо е също така преминатите обучения да бъдат отчитани в индивидуалните планове и да станат част от атестацията.

Вътрешната мрежа за обмен на информация би била по-ефективна, ако употребата ѝ стане част от вътрешните правила на дирекциите, което да я превърне в стандартна и широко разпространена практика.

Няма информация доколко разпределението на функциите в общинската администрация е ясно и няма припокриване на функции между служителите както в хоризонтален, така и във вертикален аспект.

IV.6 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Анализът има за цел да се фокусира върху следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината?
- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината;

За целите на анализа е ползвана информация налична в Столична община, решения, предписание и кореспонденция с РИОСВ – София, относно подлежащите на закриване общински депа, информация от интернет страницата на Столична община и др.

На основата на анализираната информация в анализа на замърсените в миналото площадки могат да се синтезират следните изводи:

- Столична община е предприела всички необходими действия за закриване и рекултивация на старите общински депа с преустановена експлоатация.
- Столична община е осигурила в дългосрочна перспектива дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг на общинските депа след тяхното закриване за период от 30 години, съгласно действащите законови изисквания.
- Ежегодно се извършват проверки за наличието на нерегламентирани сметища, както и за новообразувани такива. Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията както и за недопускането им;

IV.7 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ” И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА”

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво, както и да изясни налице ли е ефективното прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”. В тази връзка, анализът се фокусира върху следните въпроси:

1. Прилага ли се принципът „Замърсителят плаща”, заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?;
2. Прилага ли се принципът „Разширена отговорност на производителя”?;

3. Да се разгледат източници на информационно обезпечаване на анализа, като правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината.
4. Да се разгледа интернет страница на общината, на която следва да е налична информация за задълженията по сключените договори с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО), напр. брой и местоположение на съдове за разделно събиране на съответните видове отпадъци; площадки за предаване на МРО и др.
5. Да се разгледат договори и програми на организации за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ, отработени масла);.

На основата на изложената информация в анализа се правят основни изводи:

- Столична община е изпълнила задължението си за прилагането на описаните по-горе принципи и схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, като същевременно се идентифицират проблемите възникнали при прилагането им.
- Дейностите, подпомагани от общината на принципа „разширена отговорност на производителя“ са обхванати изцяло, с изключение на един поток от масово разпространените отпадъци – излезли от употреба гуми, които остава извън системата за разделно събиране на МРО на територията на общината. Необходимо е общината да търси съдействие за организиране на тази дейност, чрез сключване на договори с организация по оползотворяване или други лица, притежаващи разрешително съгласно ЗУО, с цел обхващане на всички образувани от домакинствата масово разпространени отпадъци.
- В общината се прилага напълно принципът „замърсителят плаща“ относно строителните отпадъци и частично по отношение на услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата.
- Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община следва да бъде приведена в съответствие с Наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ, когато същата бъде приета от Министерски съвет.
- Местната нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците следва периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ и други релевантни нормативни документи.

IV .8 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение осигуряването от Столична община на инфраструктура за управление на отпадъци, чието е от компетенциите на местните власти;
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на Столична община и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия.

Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи и констатации:

- През последните години Столична община разработва и прилага мащабна и интегрирана политика за развитие на инфраструктура и системи за управление на отпадъците, генерирани на нейната територия, която я извежда като най - напредналата община в страната по отношение на изградена и в процес на изграждане съвременна инфраструктура третиране на битови отпадъци;
- От 2015 г. на територията на с. Яна, район „Кремиковци“ е изградена Инсталация за механично-биологично третиране, съпроводена с производство на RDF гориво с проектен капацитет 1300 т. на ден отпадъци на денонощие или 410 000 т/година.
- Приключило е изграждането на етап 1 и 2 от „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община“, както и изграждането на клетки №1 и №2, с капацитет 474 250,83 м³ , или 52,40% от капацитета на клетките. Столична община планира изграждането на клетка №3, но към края на 2020 г. все още не са стартирали дейности по нейното изграждане, планира се изграждане и на Клетка № 4.
- На площадка „Хан Богров“, район „Кремиковци“ е изградена инсталация за биологично третиране (ИБТ), в рамките на Фаза I на Проект №DIR -592113-1-9 “Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община“. Изградените съоръжения са с достатъчен капацитет и включват: инсталацията за компостиране на зелени отпадъци с капацитет 24 000 т/год. и инсталация за анаеробно разграждане на разделно събрани биоотпадъци (хранителни и кухненски отпадъци) с капацитет 20 000 т/год. Като краен продукт от работата на

двете инсталации се произвежда висококачествен компост, сертифициран за ползване за домашни нужди и в земеделието, както и електрическа и топлинна енергия – получени след оползотворяване на метана, генериран в процеса на анаеробното разграждане на биоотпадъци.

- Към настоящия момент изградената и действаща Интегрирана система за третиране на битовите отпадъци, генерирани на територията на СО, притежава все още свободен капацитет, макар към края на 2020 г., Заводът за МБТ да работи на приблизително 96% от проектния си капацитет.
- Нерешен остава въпроса с оползотворяването на RDF, произвеждан в Завода за механично-биологично третиране на смесени битови отпадъци - Садината.
- В изпълнение на чл. 19, ал. 3, т.11 от ЗУО, кмета на Столична община е осигурил площадки за безвъзмездно предаване на битови отпадъци от домакинствата. Предвижда се изграждане/обособяване на мобилни пунктове за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, напр.: хартия, пластмаса, стъкло, метали, електрическо и електронно оборудване, батерии, акумулатори, опасни битови отпадъци, излезли от употреба гуми, дрехи, лекарства с изтекъл срок, вкл. едрогабаритни отпадъци.
- Столична община е осигурила голям набор от различни съдове и техника за сметосъбиране, която обхваща 100% от населението на общината.
- На територията на Столична община се прилагат схеми за разделно събиране на отпадъци от опаковки, посредством сключени договори с три организации по оползотворяване - „Екобулпак България“ АД; „Екопак България“ АД; „Булекопак“ АД;
- Столична община е осигурила разделното събиране на ИУЕЕО, негодни за употреба акумулатори, отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО;
- Столична община има сключени договори с две фирми за изграждане и обслужване на системата за разделно събиране на облекла и текстилни материали с основни генератори от домакинствата. За всички районни администрации в общината са осигурени достатъчно по брой и обем съдове за разделно събиране на облекла и текстил.
- Осигурено е разделното събиране на зелени биоотпадъци в крайградските райони на София (районите „Връбница“ и „Кремиковци“). За районите „Триадица“, „Връбница“, и „Искър“ са разположени общо 4 контейнери с обем от 4м³, за разделното събиране на зелени отпадъци.
- Биоотпадъците, които се образуват от училища, детски градини, детски кухни, търговски обекти, заведения за обществено хранене, хотели и др. се събират разделно и се предават на ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъци“, постъпвайки в инсталацията за биоразградими (хранителни) отпадъци.

- Съвместно с „БалБок Инженеринг“ АД, опасните битови отпадъци се предават безвъзмездно по заявка и по-график в мобилен събирателен пункт.
- Строителните отпадъци с произход от домакинствата се предават на площадка на „Софинвест“ ЕАД; Предвиждат се действия за изграждане на нова площадка за третиране на едрогабаритни отпадъци (ЕГО), в т.ч. изграждане на нови площадки за третиране и временно съхранение на строителни отпадъци.
- ПСОВ „Кубратово“ разполага с необходимите съоръжения и капацитет за третиране и оползотворяване на утайките, както и със собствена акредитирана лаборатория за изпитване на качеството на води и утайки.
- Към 2020 г. е подготвен формуляр за кандидатстване за финансиране пред УО на ОПОС 2014-2020. за проектно предложение „Реконструкция, модернизация, доизграждане и изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации „София-град“, „Банкя“ и „Нови Искър“.
- Инсталациите за оползотворяване на метан с производство на енергия от депото за битови отпадъци „Суходол“ и от утайките от ГПСОВ „Кубратово“ са първите в страната по отношение на общинските и националните политики за намаляване на емисиите от парникови газове.

IV.9 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Предмет на анализа в този раздел са приложените и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъци в Столична община. Анализът има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъци в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физически и юридически лица да прилагат предотвратяване на отпадъци?

За информационна обезпеченост на анализа е ползвана информация от Столична община за реализираните проекти на местно ниво в т.ч. публично достъпна информация от страницата на Столична община и Столичен инспекторат; нормативни актове на Столична община и др.

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на Столична община позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- За предотвратяване образуването на отпадъци Столична община изпълнява инициативи и проекти в т.ч. информационни и образователни кампании в сътрудничество с научни организацията, институции и бизнеса;

- Столична общината следва да реализира повече административни мерки, които да стимулират в по-голяма степен населението да участват активно в бъдещите инициативите и проекти на общината;
- Необходимо е практиките по информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците да се запази, като е подходящо същата да се предостави чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Създаването на партньорства между Столична община с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да продължава да се развива и насърчава.

IV.10 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират.

Настоящият анализ е изготвен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в общината?
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода най-малко на последната общинска програма за управление на отпадъците; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО?
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода най-малко на последната общинска програма за управление на отпадъците?
- Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и на таксите за услуги за управление на битовите отпадъци?

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща“, който се въвежда с такса „Битови отпадъци“ за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

- В Столична община има няколко подхода за определяне на такса битови отпадъци, в зависимост от вида на имота:

За нежилищни имоти на предприятията

- ✓ според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване;

- ✓ чрез пряко договаряне;
- ✓ пропорционално в промили на база отчетна стойност на имотите;

За имоти на граждани и жилищни имоти на предприятия

- ✓ пропорционално в промили на база данъчната оценка на имотите

На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък през 2018 г. могат да се направят следните изводи:

- Столична община покрива изцяло разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци
- Анализът показва, че бизнесът заплаща два пъти повече на 1 тон отпадъци спрямо населението, т.е. такса битови отпадъци не изпълнява ролята си на икономически инструмент.
- Необходимо е да се спазва принципът „замърсителят плаща“, като количеството битови отпадъци да стане водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, чрез промени в НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община.

IV.11 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият анализ е изготвен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са тенденциите в разходите на общината за анализирания период по години – общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ?
- Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения?

Анализът на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъци, дават основание да се направят следните основни изводи:

- Разходите по управление на отпадъците за анализиран период изцяло се финансират от приходите от такса битови отпадъци. Независимо от това, следва да се има в предвид, че реално всяка година в приходите от такса битови отпадъци се включват и събрани суми от минали години, техният размер на етап изготвяне на план-сметката не може с точност да бъде предвиден.
- В структурата на разходите за управление на отпадъците на-висок дял имат разходите за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, следвани от разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране.

- Размерът на заплащаните отчисления по чл. 64 от ЗУО нарастват през анализирания период, като през 2020 г. те са почти два пъти по високи спрямо 2019 г. Това се дължи от една страна на нарастване размерът на отчисленията за един тон отпадъци всяка година въпреки намаляване на количествата депонирани отпадъци
- Разходите за управление на отпадъците на един жител в Столична община за 2018 г. надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,53 лв./жител определени в НПУО 2021-2028 г.
- Разходите на 1 тон отпадък в Столична община са за 2018 г. са 308,24 лв., като надвишават средното за страната (143,97 лв./тон отпадък), както и разходите за големите общини (над 100 хил. жители) – 163,83 лв./тон отпадък, **определени за 2018г.** Трябва да се има предвид, че Столична община успешно е реализирала и е в процес на експлоатация на 1 и 2 фаза от „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община“, изградена с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Интегрираната система се състои от три фази, изградените съоръжения и инфраструктура за първа и втора фаза на проекта включват:
 - Фаза I
 - Инсталация за биологично третиране на площадка „Хан Богров“;
 - Депо за неопасни отпадъци „Садината“;
 - Съпътстваща инфраструктура;
 - Фаза II
 - Завод за механично-биологично третиране на отпадъци - „Садината“ с производство на RDF

Експлоатацията на съоръженията е свързана с по-високи оперативни разходи, които дават отражение и в размера на такса битов отпадък.

- Заплащаната такса битови отпадъци от населението в Столична община за разглеждания период 2016-2020 г. е под прага на социалната поносимост
- С оглед на измененията в ЗМДТ и въвеждането на принципа "замърсителят плаща", сумите, които населението ще трябва да заплаща на тон отпадък ще се увеличат, тъй като към 2020 г. над 70% от разходите се покриват от юридическите лица на територията на общината. В тази връзка е необходимо да бъдат разработени подходящи схеми за заплащане на такса битов отпадък, отчитайки спецификите на районите и прага на поносимост.

IV.12 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ИЗГОТВЕНИТЕ ПРОГНОЗИ

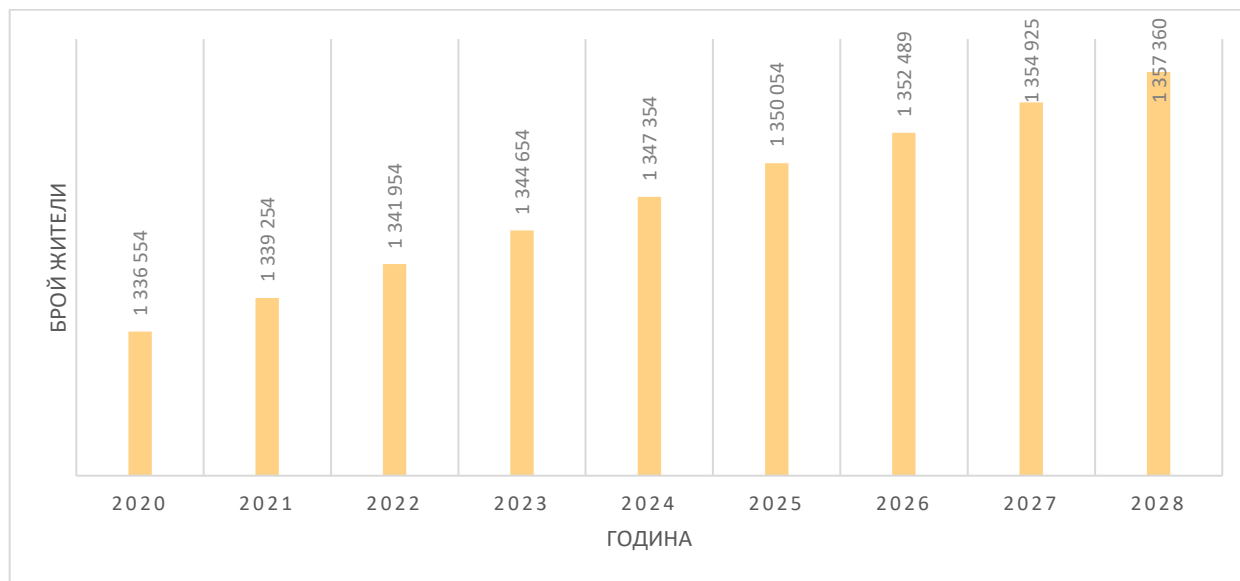
Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 – 2028 г. в Столична община е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на Столична община в периода 2021 – 2028 г. е изготвена на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2016 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област София (столица) за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност)

Фигура 7 Демографска прогноза за Столична община за периода 2021-2028 г, бр. жители

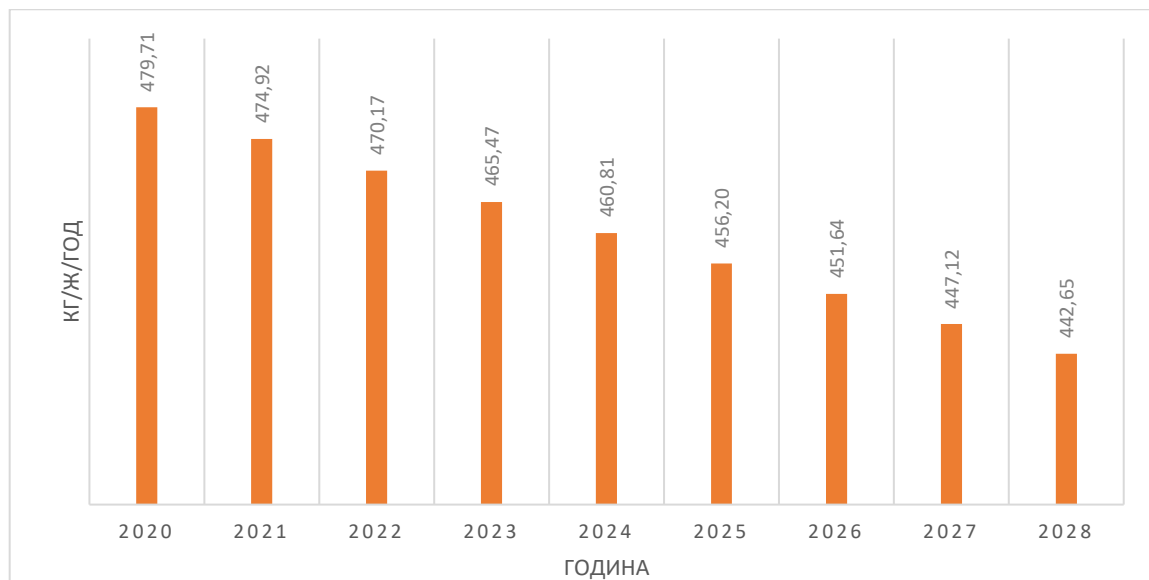
За периода 2020-2025 г. населението на Столична община се очаква да се увеличи с 13 500 души, което представлява увеличение със средно 2700 души на година. За периода 2025 – 2030 г., съгласно прогнозата на НСИ, населението на Столична община ще се увеличава със сходни темпове – 12 177 души.

Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

Прогнозна норма на натрупване за Столична община за периода 2021 – 2028 г.

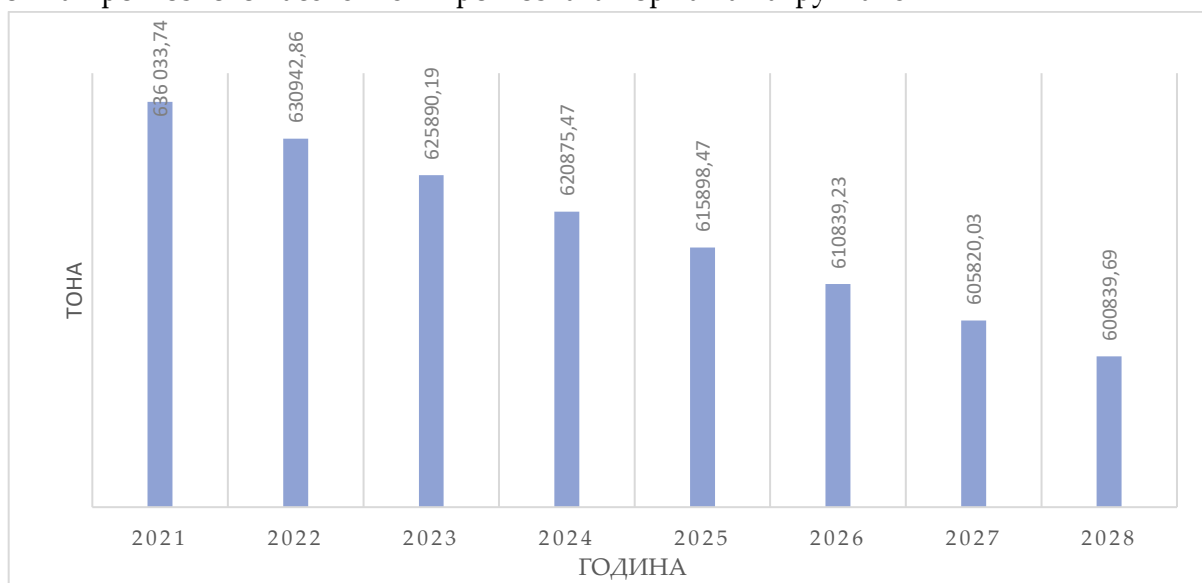

Фигура 8 Прогнозна норма на натрупване за Столична община за периода 2021 – 2028 г.

От направената прогноза е видно, че към 2028 г. „нормата на натрупване“ на отпадъци за един жител на година в Столична община ще бъде 442.65 кг/ж, което се обосновава от предприеманите мерки от Столична община за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци, независимо от непрекъснатото нарастващото население в столицата, което според демографски прогнози на НСИ към 2030 г. се очаква да бъде 1 362 231 жители.

Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани битови отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване

Фигура 9 Прогнозни количества битови отпадъци за Столична община за периода 2021 – 2028 г.

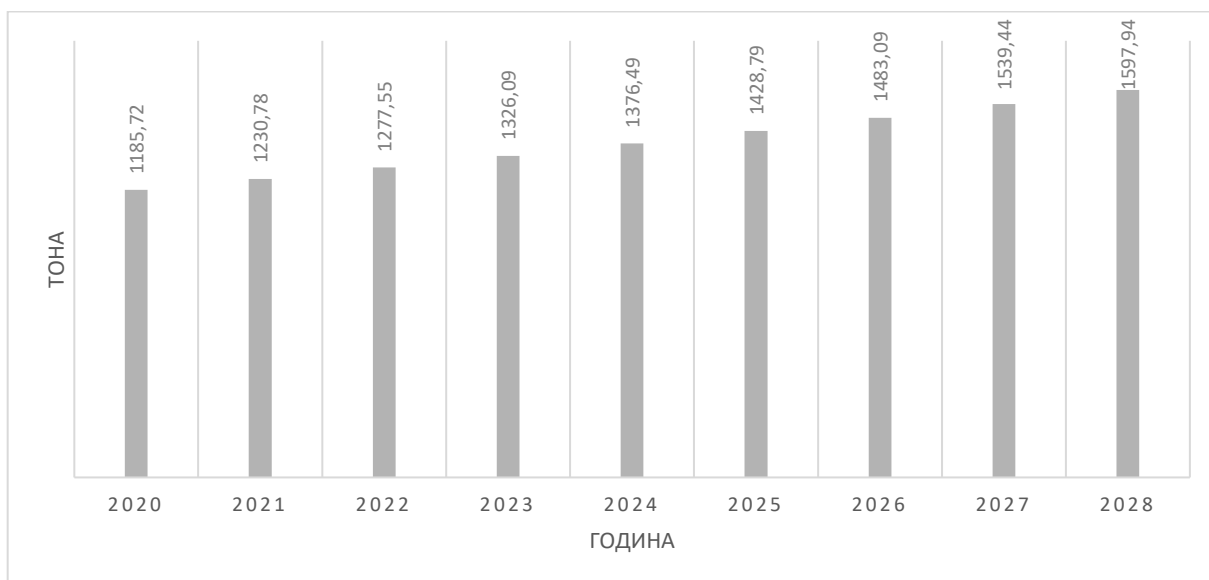

Прогнозни количества рециклируеми отпадъци

За целите на програмата са изготвени прогнози, които са от типа целеви прогнози, каквито са прогнозите за разделното събиране на отпадъци по източници. Този тип прогнози отчитат влиянието на управленски фактори в Столична община, които имат важно значение за развитието на процесите по управление и третиране на отпадъци. Такива прогнози са например прогнозите за разделно събирани отпадъците като: отпадъци от опаковки, разделно събран текстил и текстилни материали, хранителни отпадъци, зелени биоразградими, едрогабаритни отпадъци и др.

Таблица 5 Прогнозни количества разделно събирани отпадъци от опаковки от организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки

Събрани отпадъци от опаковки	2020 г. (тона) (базова)	2021 г. (тона)	2022г. (тона)	2023 г. (тона)	2024 г. (тона)	2025 г. (тона)	2026 г. (тона)	2027 г. (тона)	2028 г. (тона)
Хартия и картон	3856,20	4023,56	4198,18	4380,38	4570,49	4768,85	4975,82	5191,77	5417,09
Съкло	4002,58	4829,11	5826,32	7029,46	8481,04	10232,38	12345,37	14894,68	17970,44
Пластмаси	1578,19	1808,13	2071,57	2373,40	2719,20	3115,39	3569,31	4089,35	4685,17
Метали	61,42	63,24	65,12	67,05	69,04	71,10	73,21	75,38	77,62
Смесени опаковки	6736,02	8042,81	9603,11	11466,12	13690,54	16346,51	19517,73	23304,17	27825,18

Фигура 10 Прогнозни количества разделно събирани отпадъци от текстил и текстилни материали

Друга важна прогноза е свързана с работата на изградените към момента съоръжения за третиране на отпадъците на територията на Столична община. На първо място, това е прогнозирането на количествата рециклируеми отпадъци, отделени от завода за МБТ на

Площадка „Садината“.

Таблица 6 Прогнозни количества рециклируеми отпадъци отделени от инсталация за МБТ (тона)

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
прогнозни количества, приети на завода за МБТ, тона	394224	398166	402148	406169	410000	410000	410000	410000
степен на рециклиране	9.52%	9.52%	9.52%	9.52%	9.52%	9.52%	9.52%	9.52%
отделени за рециклиране (т)	37530	37905	38285	38667	39032	39032	39032	39032

Съгласно направените прогнози до 2028 г. и при отчитане на съществуващото състояние за постигане на целите по чл.31, ал. 1, т.1 от ЗУО се очаква достигане на проектния капацитет на инсталацията за МБТ от 410 000 т/год. В тази връзка в Столична община следва да се търси други решения за намаляване на количествата предавани отпадъци в инсталацията за МБТ, някой от които могат да бъдат:

1. Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника на МРО, хранителни и зелени отпадъци, текстилни отпадъци и др. – Разширяване на съществуващите системи за разделно събиране в СО може да се осъществи чрез увеличаване броя на контейнерите, обособяване на нови площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства и др. За разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника ще бъдат необходими допълнителни средства (финансови и административни разходи) с цел подобряване на политиките по превенция на отпадъците и подобряване работата на системите за разделно събиране чрез по-добър контрол и въвеждане на стимули с оглед постигането на по-високите цели по рециклиране на битови отпадъци.
2. Необходимо е да се подобрят методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци. Чрез създаването на центрове за повторна употреба и подготовка за повторна употреба, гражданите ще могат да предават своите рециклируеми отпадъци, благодарение на което ще се насърчи разделното събиране и рециклиране на същите, с цел намаление в количеството отпадъци, предназначени за депониране.
3. Възможно е да бъдат създадени и социални центрове за ремонт, където ненужните предмети, могат да бъдат дарени, ремонтирани, трансформирани и продадени. Също така тези предмети могат да бъдат закупени на сравнително ниска цена и по този начин да се подпомогне центъра, който ще дава работа и подкрепа на хора в неравностойно положение. В допълнение на това, центърът може да оказва конкретна помощ на хора, които са в ситуация на сериозно социално и икономическо неблагоприятно положение.

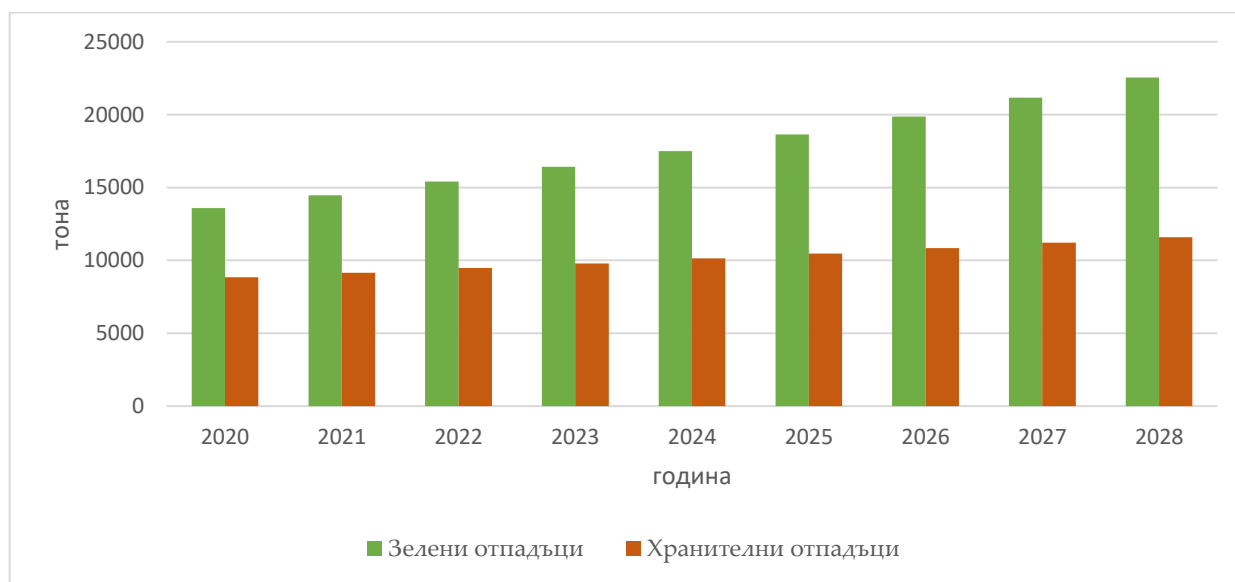

4. Въвеждане на данъчни стимули от общинския съвет за малките местни предприятия за продажба на продукти в насипно и наливно състояние, които да се пълнят в собствени съдове на клиентите. Често мярката се прилага за перилни препарати и стоки от първа необходимост (млечни продукти, макаронени изделия, олио и др.). Може да се приложи и т.нар. модел на разпространение „къса верига“ – при него търговците се зареждат директно от производителите и потребителите купуват стоките без посредничество на дистрибутори, заводи за опаковане и търговци на едро. Това води до по-ниски цени на продуктите за крайните клиенти и по-голяма печалба за производителите. Целта на практиката ще бъде да се предотврати образуването на отпадъци от опаковки и да се предизвика обществен интерес към опазването на околната среда.
5. Създаване на website обозначаващ и представящ пунктовете за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинствата, които Столична община възнамерява да реализира.

Прогноза за количествата биоразградими отпадъци

С чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО се определя, че най-късно до 31 декември 2020 г., трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

В тази връзка Столична община е изградила инсталация за биологично третиране на отпадъци.

Фигура 11 Прогнозно изчислени количества отпадъци, третираны от ИБТ „Хан Богров“

От така направения анализ е видно, че до 2028г. със съществуващите към момента темпове на нарастване на третираните зелени и хранителни отпадъци на инсталация за компостиране на зелени отпадъци, с капацитет 24 000 тона/година и инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци, с капацитет 20 000 тона/година, ще бъдат достигнати съответно

93,74% от проектния капацитет на инсталацията за зелени отпадъци и 57,97% от проектния капацитет на инсталацията за хранителни отпадъци. В тази връзка е необходимо да се търсят решения за разширяване на обхвата на системите за разделно събиране на биоразградими отпадъци.

Прогнозни количества едрогабаритни отпадъци (ЕГО)

Прогнозата за количествата едрогабаритни отпадъци, които ще се образуват през годините на действие на настоящата програма, е разработена на база изчисление на нормата на натрупване, отчетена за базовата 2020 г .

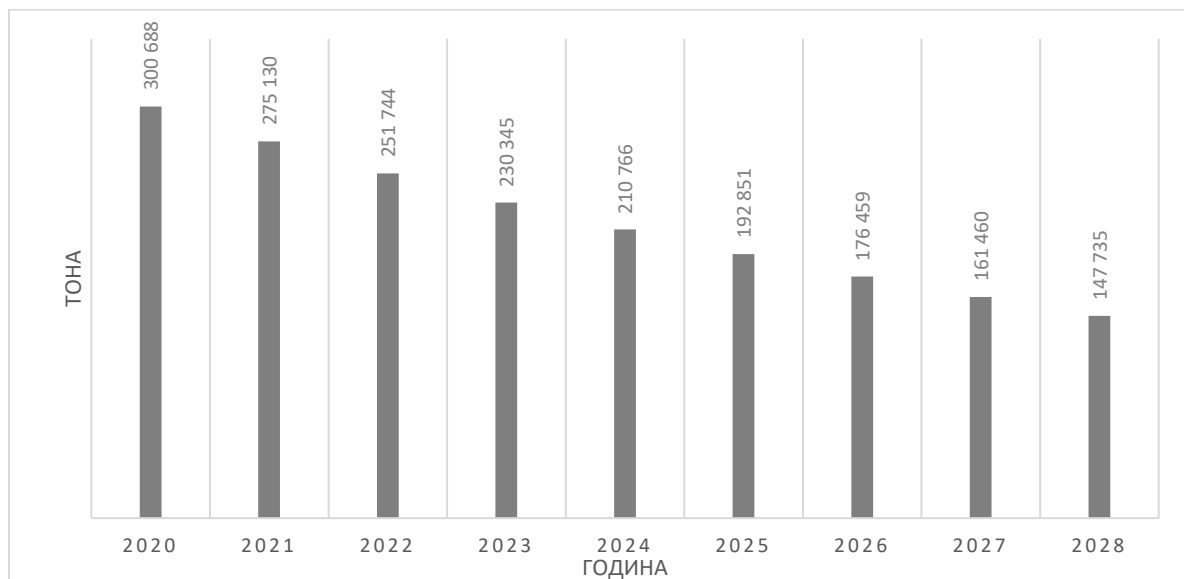
Таблица 7 Прогнозни количества ЕГО за периода 2021 – 2028 г.

година	2020 (базова)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр. ж	1 336 554	1 339 254	1 341 954	1 344 654	1 347 354	1 350 054	1 352 489	1 354 925	1 357 360
НН, кг/ж/г	65,53	65,53	65,53	65,53	65,53	65,53	65,53	65,53	65,53
ЕГО (тона)	87592	87769	87945	88122	88299	88476	88636	88796	88955

Съгласно информация от ръководството за управление на едрогабаритни отпадъци, налично на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), в България се наблюдава тенденция в посока намаление на количествата образувани едрогабаритни отпадъци, което е обратното на наблюдаваното в Столична община – в посока увеличение на количествата. Причината за тази тенденция е, че град София е динамичен и непрекъснато развиващ се град, за който е характерен висок жизнен стандарт и високо потребление на стоки и услуги. София е и градът, който е най-добре развит от демографска гледна точка, което също се явява предпоставка за генерирането на по-голямо количество ЕГО.

Прогнозни количества строителни отпадъци

Прогнозата за количествата строителни отпадъци, които ще се образуват е разработена на база наблюдавания среден процент на намаление на количествата приети за третиране отпадъци на площадка на „Софинвест“ ЕАД, за предходните 3 календарни години, в размер на 8,5 %.

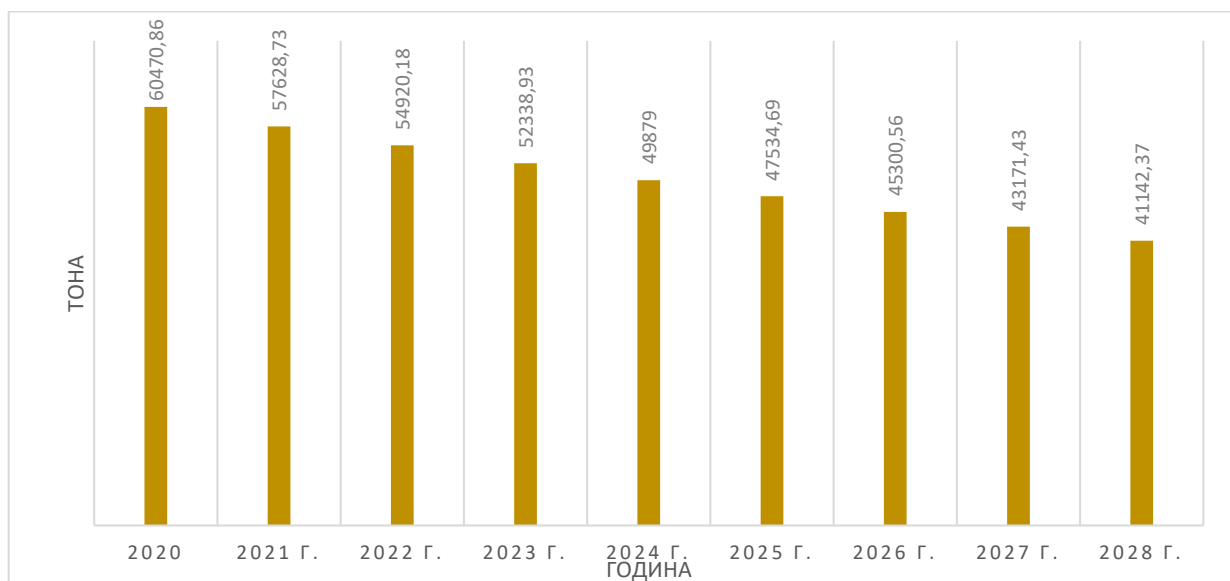

Фигура 12 Прогнозни количества строителни отпадъци за периода 2021 – 2028 г. (собствени изчисления)

Съгласно информация от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., налично на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), в България се наблюдава тенденция в посока намаление на количествата образувани строителни отпадъци, което ясно се наблюдава и за Столична община. Въпреки отчетената тенденция към намаляване на количествата строителни отпадъци, Столична община е необходимо да продължи усилията в областта на изграждане на система за събиране и третиране на строителни отпадъци, генерирани на територията ѝ, с оглед заложените в нормативните документи цели.

Прогнозни количества депонирани отпадъци

За изготвяне на прогнозите за количествата на депонирани битови отпадъци е използвано следната хипотеза: използвано е наблюдаваното процентно намаление на количествата на депонирани битови отпадъци за последните 4 отчетни години (2017-2020)

Фигура 13 Прогнозни количества депонирани битови отпадъци, площадка Садината

Съгласно прогнозните количества за генерираните битови отпадъци на Столична община и съпоставката с прогнозата на депонираните количества битови отпадъци се наблюдава ясна тенденция, че Столична община достига под 10% на депониран отпадък от общо генерираните отпадъци на територията на общината още преди 2021 г.

V. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Столична община е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

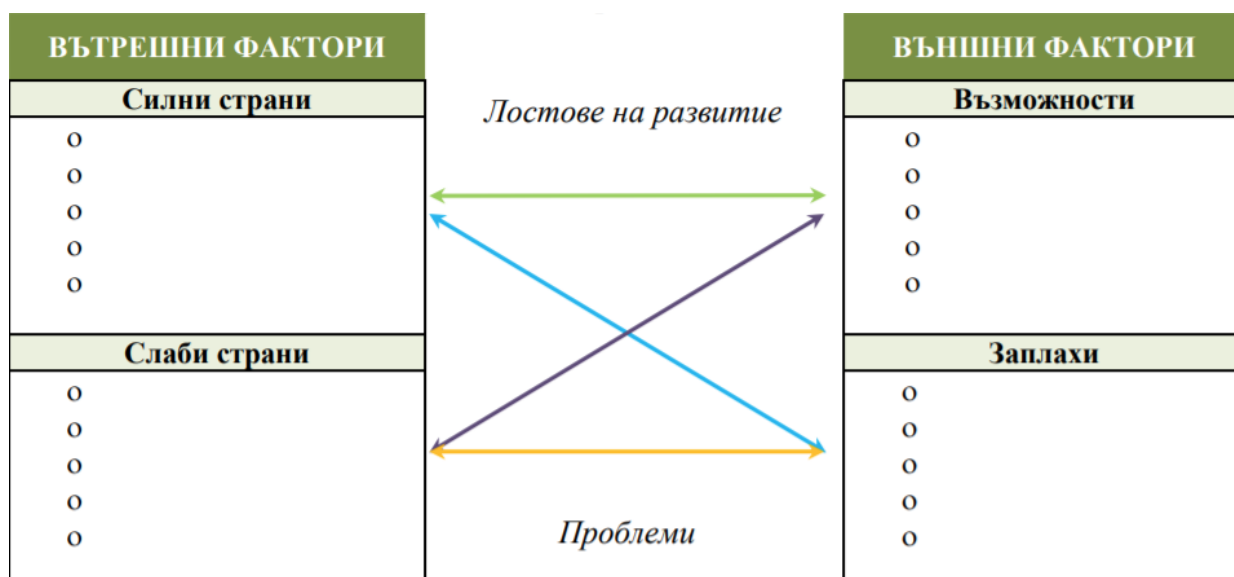
Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците в столицата, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни на Столична община, т.е. характеристиките на вътрешната структура.
- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на Столична община, т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна.

- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.
 - **Силни страни.** Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава Столична община в сравнение с други сходни общини и/или региони, средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.
 - **Слаби страни.** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.
 - **Възможности.** Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво община.
 - **Заплахи.** Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.
 - **Матрица на SWOT анализа.** Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За предпочитане е обаче да се подберат само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

Легенда:

- ↔ как да се използват силните страни, за да не се пропуснат наличните възможности
- ↔ как да се използват силните страни за намаляване на заплахите
- ↔ как да се използват възможностите за неутрализиране на слабите страни
- ↔ кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
○ В Столична община (СО) функционира първата в България „Интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци“; ○ Преобладаващата част (над 70%) от битовите отпадъци се събират от системи за организирано сметосъбиране на СО; ○ Установява се положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива. Столична община е една от малкото общини в България, в която се наблюдават най-ниските нива на депонирани битови отпадъци; ○ Съоръженията за оползотворяване на биоразградими отпадъци са с достатъчен капацитет и включват инсталация за зелени отпадъци, инсталация за разделно събрани биоотпадъци (хранителни и кухненски отпадъци); ○ Изградени са инсталации за оползотворяване на метан с производство на енергия от депото за битови отпадъци „Суходол“ и от утайките на градска пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ) Кубратово. ○ ПСОВ „Кубратово“ разполага с необходимите съоръжения и капацитет за третиране и оползотворяване на утайките, както и със собствени лаборатории; ○ Функционира инсталация за третиране на строителни отпадъци от домакинства и строителния бранш (Площадка „Софинвест“); ○ СО е предприела всички необходими действия за закриване и рекултивация на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация.	○ Увеличаване на количествата разделно събрани, масово разпространени - отпадъци от опаковки (пластмаса, хартия, стъкло и метал); ○ Разширяване на методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци. ○ Разширяване обхвата на съществуващите системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци, с оглед достигане на пълния капацитет на ИБТ „Хан Богров“; ○ Реализация на фаза III от проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци на Столична община“, което ще доведе, както до подобрения в цената на топлинната енергия, така и до намалени на енергийните нужди от природен газ. ○ Реализиране на повече административни мерки, които да стимулират в по-голяма степен населението да участват активно в бъдещите инициативите и проекти на Столична община; ○ Подобряване на съществуващата система за събиране на смесени битови отпадъци (напр. намаляване на ръчния труд, обследване на възможностите за промяна на броя и вида на поставените контейнери и др.); ○ Изготвяне на нов подход за формиране на такса битови отпадъци, който да отразява в максимална степен, както спецификите на дейностите по управление на отпадъците в съответния район, така и праговата поносимост на населението.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
○ Столична община е въвела системи за разделно събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори и др. ○ Създадени са условия (одобрена документация от Европейската инвестиционна банка) за реализиране на фаза III от проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци “- оползотворяване на произведеното RDF гориво в „Топлофикация София“ ЕАД; ○ В Столична община е въведена и функционира «Информационна система за управление на отпадъците (ИСУО)», в която се събира и обработва информацията за управление на отпадъците на територията на общината. ○ СО е постигнала 65% рециклиране на отпадъци за 2019 г., с което е изпълнила целта по чл.31, ал.1, т.1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), относно подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата; ○ Столична община е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 81% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО. ○ На част от домакинствата са предоставени съдове за домашно компостиране (компостери); ○ Функционира организирана система за разделно събиране на опасни битови отпадъци;	○ Запазване на добри партньорски отношения между Столична община с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и подобряване на ресурсната ефективност. ○ Доразвиване и надграждане на предприетите инициативи и добри практики за предотвратяване образуването на отпадъци и подготовката им за повторна употреба. ○ Изграждане на системи за превенция на нерегламентираните сметища и за контрол на рискови участъци, в които се изхвърлят преднамерено отпадъци. ○ Изграждане/обособяване на мобилни пунктове за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, напр.: хартия, пластмаса, стъкло, метали, електрическо и електронно оборудване, батерии, акумулатори, опасни битови отпадъци, излезли от употреба гуми, дрехи, лекарства с изтекъл срок, вкл. едрогабаритни отпадъци. ○ Предоставяне на съдове за домашно компостиране (компостери) на още домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци. ○ Възможности за изпълнение на мерки, които допринасят за постигането на цели по национални и общински стратегически документи. ○ Въвеждане на система за разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата контейнер за събиране на органични отпадъци за повече квартали. ○ Възможност за включването на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
○ Столична община изпълнява редица инициативи и проекти за предотвратяване на отпадъците т.ч. информационни и образователни кампании в сътрудничество с научни организацията, институции и бизнеса. ○ Разработен и приет План за интегрирано развитие на Столична община за 2021-2027 с включени конкретни мерки в областта на управление на отпадъците. ○ Общината е обезпечена с нормативни и програмни документи на общинско ниво. ○ Обхванати и напълно обезпечени са функциите на администрацията, които произтичат като ангажимент по реда на ЗУО и подзаконовите нормативни ангажименти. ○ Състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост е добра. ○ Обезпечени са контролните правомощия на кмета на общината в съответствие със ЗУО, както по отношение обхвата, така и по отношение регламентирания видове контрол и минималната честота на контролните проверки. Осъществяват се документални проверки на задължените лица и проверки на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите. ○ Столична община е осигурила в дългосрочна перспектива дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг на общинските депа след тяхното закриване за период от 30 години, съгласно действащите законови изисквания.	○ изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от Наредбата. ○ Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението. ○ Възможност за създаване на нови партньорства между Столична община и институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност ○ Съгласно информация от Националния план за управление на отпадъците 2021-2027 г., се наблюдава тенденция в посока намаление на количествата образувани строителни отпадъци, което ясно се наблюдава и за Столична община. Въпреки отчетената тенденция към намаляване на количествата строителни отпадъци, Столична община може да продължи усилията в областта на изграждане на система за събиране и третиране на строителни отпадъци, генерирани на територията ѝ, с оглед заложените в нормативните документи цели. ○ Възможност за разширяване на обхвата на системите за разделно събиране на отпадъци, вкл. и на хранителните отпадъци. ○ От направената прогноза норма на натрупване е видно, че към 2028 г. „нормата на натрупване“ на отпадъци за един жител на година в Столична община ще бъде 442.65 кг/ж, което се обосновава от предприеманите мерки от Столична община за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци, независимо от непрекъснато нарастващото население в столицата.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
○ Ежегодно се извършват проверки за наличието на нерегламентирани сметища, както и за новообразувани такива. Предприемат се мерки за почистване на замърсяванията, както и за недопускането им. ○ Дейностите, подпомагани от общината на принципа „разширена отговорност на производителя“, са обхванати изцяло. ○ Столична община е осигурила голям набор от различни съдове и техника за сметосъбиране, която обхваща 100% от населението на общината. ○ Осигурени са площадки за безвъзмездно предаване на битови отпадъци от домакинствата. ○ Столична община има сключени договори за изграждане и обслужване на системата за разделно събиране на облекла и текстилни материали. ○ Столична община покрива изцяло разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци. ○ Заплащаната такса битови отпадъци от населението в Столична община за разглеждания период 2016-2020 г. е под прага на социалната поносимост. ○ Генерираните от територията на Столична община утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места не са депонират, за тях е спазена йерархията за управление на отпадъците и третирането им е свързано с рециклиране и оползотворяване. ○	○ Утайките от пречиствателните станции могат да се използват в земеделието.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на достатъчно целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци; ○ Липса на своевременни превантивни мерки за недопускане образуването на нерегламентирани сметища и своевременното им идентифициране и отстраняване; ○ Липса на достъпна, актуална, изчерпателна и разбираема информация за местата и начина на предаване на различните видове отпадъци и тяхната по-нататъшна преработка, за количествата рециклирани, компостирани, депонирани отпадъци, за разходите за управление на отпадъците и за размера и начина на изчисляване на такса „битови отпадъци“. ○ Недостатъчна гъстота на разположените контейнери за разделно събиране на отпадъци в някои градоустройствени единици на СО. ○ Налице е недостатъчна информираност и стимули за населението, които да осигуряват активното му включване в системата на общината за разделно събиране на битови отпадъци. ○ Липсва проучване относно състава, източници и количества ОСР, повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на общината. ○ Нисък процент обхванати генератори на хранителни отпадъци. ○ Разделното събиране на текстил не е нормативно уредено в наредбата на общината. ○ Разделното събиране на опасните отпадъци не е детайлно описано в наредбата на общината.	○ Нереализиране на фаза III от проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци на Столична община“ – оползотворяване на полученото RDF гориво в мощностите на „Топлофикация София“ ЕАД. Налице е забава с реализирането на трета фаза от проекта за интегрираната система за третиране на битовите отпадъци на територията на Столична община, тъй като към момента се очаква решение по процедурата по ОВОС, която е в процес на обжалване. ○ Повишаване на разходите за сметосъбиране и третиране на отпадъците в контекста на увеличената цена на горивата и енергийните носители. ○ Увеличение на разходите за управление на битови отпадъци, водещо до необходимост от повишаване на такса за битови отпадъци за населението. ○ Намаляване на икономическия стандарт на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците; ○ Увеличаване на количествата образувани отпадъци в СО в резултат от тенденция на икономически растеж и привличане на работна ръка и от съседни общини. ○ Възможно е да не могат да бъдат сключени/ подновени прекратени договори за разделно събиране на излезли от употреба гуми, поради невъзможност от страна на организациите по оползотворяване да извършват тази дейност.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
○ Информацията за предотвратяване и разделно събиране на отделните потоци отпадъци е налична на различни сайтове на общината и същата не е обобщена на едно лесно достъпно за обществеността място на страницата на общината. ○ Липсва добра организация за цялата относима информация за управление на отпадъците на интернет страници на общината и на районните администрации. Информацията е достъпна на различни сайтове. ○ В Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсват текстове относно: оползотворяването, обезвреждането на отпадъци, организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал.1 ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане; разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци; осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, третиране на отпадъците. ○ Недостатъчно развита система за събиране, транспортиране и третиране на на ЕГО. ○ Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община следва да бъде приведена в съответствие с Наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ, когато същата бъде приета от Министерски съвет. ○ Към настоящият момент не се предлагат електронни административни услуги в областта на управлението на отпадъци, които СО да предоставя на гражданите, търговците и организациите.	○ Гражданите и фирмите изхвърлят строителните отпадъци незаконно, ако не искат да плащат за услугата. ○ Гражданите изхвърлят ЕГО, като не спазват утвърдения график и места за изхвърляне на ЕГО. ○ Гражданите не изхвърлят разделно отпадъците, като смесват потоците - МРО, заедно със зелени, битови и биологични отпадъци в сивия контейнер. ○ Такса битови отпадъци на база принципа „замърсителя плаща“ трябва да се въведе до 2 години след публикуване на официалните резултати от преброяването през 2021 г., т.е. до октомври 2024 г. Предвид факта, че към момента основната тежест за заплащане на ТБО е върху бизнеса, това ще наложи увеличение на таксата за гражданите и може да доведе до по-ниска събираемост. ○ По отношение на повишаване на специфичната квалификация на персонала, не е формализиран процесът на създаване на база данни и документация за изпълнените дейности от всяко направление на общинско ниво. Липса на достатъчна координация в областта на управление на отпадъците между районните и централната администрация на Столична община. ○ София е градът, който е най-добре развит от демографска гледна точка, което също се явява предпоставка за генерирането на по-голямо количество ЕГО.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	Заплахи
○ Към настоящия момент на територията на Столична община не се изпълняват административни или нормативни мерки, които да стимулират физически и юридически лица на нейна територия, да прилагат мерки за предотвратяване образуването на отпадъци. ○ В Столична община се прилага частично принципът „замърсителят плаща“ по отношение на услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата. ○ Бизнесът заплаща два пъти повече на 1 тон отпадъци спрямо населението, т.е. такса битови отпадъци не изпълнява ролята си на икономически инструмент. ○ Необходимост за търсене на други решения за намаляване на количествата предавани отпадъци в инсталацията за МБТ, която прогнозно ще достигне предела на капацитета си до 2024 -2025 г. ○ Очаква се нарастване с 9% на количествата формирани утайки от пречистване на води.	○ След 2025 г. се очаква инсталация за механично-биологично третиране, да достигне максималния си капацитет. Като към момента (2020г.) е с достигнат капацитет е 399 хил. т., при максимален капацитет от 410 х. т. годишно

VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

VI. 1 Цели на общинската програма за управление на отпадъците

Основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците в Столична община за периода 2021-2028 г. са:

- Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. ,
- Направените изводи от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на Столична община;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: *„Население и бизнес на Столична община, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

Предвижданията на настоящата програма са, целите да бъдат изпълнени чрез програми и подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинската администрацията в Столична община. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните програми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г., представени в следващата таблица:

Цел	Програма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на Столична община са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

Планът за действие за постигане на целите, включва идентифицираните мерки, обособени в отделни програми и подпрограми. Изпълнението на включените в тях мерки ще доведе до изпълнението, както на оперативните цели, така и на стратегическите цели на Програмата. Съобразно принципите и политиките на общината, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органа, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

VI. 2 Алтернативи за постигане на целите

В Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г) е посочено, че за да се идентифицират конкретните мерки, общината трябва да разработи и оцени най-малко две алтернативи за постигане на целите. Възможни алтернативи биха могли да бъдат:

- 1) децентрализиран подход в управлението на отпадъците и
- 2) централизиран подход в управлението на отпадъците.

За целите на настоящата програма, разглеждането на алтернатива за децентрализиран подход при управлението на отпадъци, не е приложимо, поради следните мотиви:

1. Столична община е самостоятелен регион за управление на отпадъците.
2. Столична община е разделена на 24 района. Правомощията на районните кметове са разписани в чл. 46 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, а именно:

- изпълнява бюджета на общината в частта му за района или кметството;
- организира провеждането на благоустройствени, комунални и други мероприятия;
- отговаря за стопанисването на определени от общинския съвет обекти на общинската собственост;
- назначава и освобождава служителите от общинската администрация в района или кметството, които подпомагат неговата дейност, в съответствие с утвърдената численост и структура;
- приема мерки за подобряване и възстановяване на околната среда и организира охраната на полските имоти;
- води регистрите на населението и за гражданското състояние и изпраща актуализационни съобщения до ЕСГРАОН;
- осигурява извършването на административни услуги на физически и юридически лица;
- осигурява спазването на обществения ред; има правомощията по Закона за Министерството на вътрешните работи, на съответната територия до пристигане на полицейския орган;
- организира и ръководи защитата на населението при бедствия и аварии;
- представява района или кметството пред населението, пред обществени и политически организации и пред други райони или кметства;
- организира изпълнението на актовете на общинския съвет и на кмета на общината, отнасящи се до територията и гражданите на района или кметството;
- изпълнява функции, възложени му от кмета на общината.

Съгласно разпоредбите на закона, на кметове на районите не са вменени правомощия за определяне на самостоятелни политики по управление на отпадъците.

В Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община на кметове на райони в Столична община са възложени следните функции:

- подпомагат дейността на Кмета на СО при определяне на съоръженията за оползотворяване и/или обезвреждане на територията на Столична община, до които да бъдат транспортирани битовите отпадъци, като съвместно със Столичен инспекторат създават организация за дейностите им
- Предлагат местата за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци
- предоставят на кмета на Столична община информация за установени замърсявания на територията на района, ежемесечно, в т.ч. размера на изразходваните от тях средства за почистените площи.

- Създават организация съвместно със Столичен инспекторат (съответния Районен инспекторат) за контролиране на дейностите по управление на битовите отпадъци
 - Оповестяват на интернет страниците на районните администрации организациите и местата за местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци
3. Възложените функции и правомощия на кметовете на районните администрации са спомагателни, като те изпълняват приетата политика за управление на отпадъците на Столична община

С оглед изложените мотиви, единствената възможна и приложима алтернатива за Столична община е централизириния подход при управление на отпадъците.

Съгласно методическите указания за всяка алтернатива следва да се направят изчисления на инвестиционните и оперативните разходи. В тази връзка на заложените мерки в отделните програми и подпрограми за единствената приложима алтернатива, а именно централизириания подход при управление на отпадъците, е направен икономически анализ и изчисления на инвестиционните и оперативни разходи.

Поради това, че в конкретния случай на Столична община може да се приложи единствената алтернатива за централизирина модел за управление на отпадъците, при подбора на мерки към програмата са приложени, анализирани и остойностени мерки и от трите варината/сценарии от НПУО, а именно:

- Вариант 1. „Инвестиране основно в изграждането на съоръжения за третиране“
- Вариант 2. „Развитие на мерки свързани с предотвратяване образуването на отпадъци и стимулиране повторната употреба“
- Вариант 3. „Рязко ускоряване на процесите по разделно събиране на рециклируемите отпадъци“.

Таблица 8 Изчисления на инвестиционните и оперативни разходи

Програма	Инвестиционни разходи (хил. лв)	Оперативни разходи (хил. лв)	Обща стойност (хил. лв)
Програма за предотвратяване образуването на отпадъци	9 120	1 615	10 735
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	3 550	215	3 765
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;	20 600	645	21 245
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на	Съгласно ПИП/проект*	50	50*

строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради			
Програма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО,	1 000	550	1 550
Подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;	-	30	30
Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	415 789.4**	700	416 489,4**
Общо	450 059.4	3 805	453 864,4

*В индикативния бюджет не е включена стойността на мерките за внедряване на цялостна система за ОСР и ЕГО, която ще бъде определена според резултатите от сключени договори на Столична община за прединвестиционни проучвания (ПИП) и мярката за оползотворяване на строителни отпадъци чрез рекултивация на нарушени терени, която ще бъде определена на база проект

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката за Рекултивация на депа и замърсени терени; Продължаване дейностите по рекултивацията на депата „Долни Богров“, „Суходол“ и „Враждебна“ и Садината, която ще бъде определена на база проектите за рекултивация

VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.

За да се постигнат стратегическите цели, заложили към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в програми и подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящия раздел.

Изборът на конкретни целенасочени мерки и тяхната комбинация във времето представляват различните алтернативи за достигане на набеязаните цели.

Всяка от програмите и подпрограмите, която трябва да изпълнява Столична община е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г.

Някои от мерките имат т.нар. хоризонтален характер, т.е те допринасят за постигането не само на целите на конкретната програма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други програми и подпрограми. Мерките могат да се групират и

като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители към общинските администрации и РСУО; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО)

**ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ
ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ
ИЗПОЛЗВАНЕ**

I. Въведение

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

II. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно Член 3, точка 12 от Рамкова директива за отпадъците (РДО), респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира: *“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:*

- ✓ *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите*

или удължаването на жизнения им цикъл;

- ✓ Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- ✓ Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал”.

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай-да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието "подготовка за повторна употреба", за което определението е следното "проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка".

Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба", въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претapiцират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба. Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Основни участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Държавата чрез законодателната и

изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци.

Общините, чрез активно участие в различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, могат да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“. Под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО.

Икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и/или да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. Единствено координираните усилия на всички страни ще доведат до постигането на желаните и необходими резултати. Без активното участие на домакинствата в системите разделно събиране на отпадъци, усилията за постигане на висококачествено рециклиране и връщане на вторични материали за производство не биха дали резултат.

Приложени от Столична община мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци:

- *Предоставяне на съдове за домашно компостиране на домакинствата от Столична община;*
- *Проект CircE - „Ориентиране на Европейските региони към кръговата икономика“*

С решение № 779 от 08.12.2016 г., Столичният общински съвет дава съгласие Столична община да участва като партньор в проект „CircE“ - „Ориентиране на Европейските региони към кръговата икономика“ по Програмата за междурегионално сътрудничество „ИНТЕРРЕГ Европа“ на Европейския съюз, със срок за изпълнение м. януари 2017 г. – м. юни 2021 г.

Основната цел на проекта е насочена към подпомагане на градовете и партньорите, в прилагането на концепцията за кръгова икономика при разработването на програми, стратегии, планове и проекти. Основните дейности по проекта са били обмяна на опит между партньорите, анализ и проучване на прилаганите от другите градове мерки, задълбочаване на сътрудничеството между местните власти, бизнеса и неправителствените организации, както и разработването на план за действие за прилагане на концепцията за кръгова икономика на територията на всеки партньор по проекта.

Водещ партньор на проекта е област Ломбардия, Италия, а партньори: област Каталуня, Испания; Федерален офис на Долна Силезия, Полша; Провинция Гелдерланд, Нидерландия; Организация за рециклиране на отпадъците на Лондон, Великобритания; Предприятие за градско развитие в регион О дьо Франс, Франция, Организация на общините и градовете в Република Словения.

Предвид успешното изпълнение на заложените дейности по проект „CircE“ и вземайки под внимание пандемията от КОВИД-19 на проектния консорциум е предоставена допълнителна възможност, от Програма „ИНТЕРРЕГ Европа“ на ЕС, за продължаване на дейностите по същия, чрез подаване на апликационна форма. В тази връзка, като основен фокус, съгласно направените проучвания от страна на партньорите в проекта, е идентифицирана нужда от дейности за обследване на въздействията, които пандемията е оказала в секторите текстилни и хранителни отпадъци.

С Решение № 816/16.12.2021 г., Столичен общински съвет дава съгласие Столична община да продължи участието си като партньор в проект CircE - „Ориентиране на Европейските региони към кръговата икономика“ по Програма за междурегионално сътрудничество „ИНТЕРРЕГ Европа“ на Европейския съюз за една година, считано от 01.09.2021 г. В резултат на проекта са обследвани добри практики и препятствия по отношение на кръговата икономика по време на пандемията като въз основа на това е идентифицирана и конкретна мярка, която да се приложи от страна на общината.

-
- Провеждане на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките на ПО;

3. Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от

мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

План за действие към Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури		
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор	
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ									
СЦ 1	1. Безвъзмездно предоставяне на съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинствата за зелени и други биоотпадъци. Редовно предоставяне на актуална информация на живущите за начина и ползите от компостирането, в т.ч. провеждане на редовен мониторинг, гарантиращ правилното протичане на процеса.	2200	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС, други възможни източници на финансиране	Периодично до края на 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата.	Дял на населението, което извършва компостиране в домашни условия (% от населението в съответния район)	Столична община Районни администрации, Дирекция „ПУДО“	Домакинства, публични институции (училища, детски градини)	
СЦ 1	2. Обособяване на места за ремонт и/или сътрудничество с ремонтни ателиета (сервизи, шивашки ателиета, ретро магазини - „Vintage“ работилници и др.) за ремонт и/или поправка на употребявани стоки.	100	Бюджет на общината, частни инвестиции, други възможни източници на финансиране	До края на 2025	Предотвратяване образуването на отпадъци	Функциониращи обекти, брой сключени договори за сътрудничество	Брой клиенти. Брой или количество на предотвратени отпадъци (т/год)	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, Публични-частни партньорства, НПО	
СЦ 1	3. Организиране на еко-паркове за размяна на употребявани стоки и/или строителни материали (т. нар. „магазини за размяна“).	700	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Бюджет на общината, частни инвестиции,	Периодично до края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой изградени еко-паркове на 100 000 жители.	Брой клиентите. Брой или количество на предотвратени отпадъци (т/год.)	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, Публични-частни партньорства, юридически лица, НПО, районни	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			ПУДООС, други възможни източници на финансиране						администрации, пазари и др.
СЦ 1	4. Организиране на кампании/базари за размяна на дрехи, осъществявани на принципа „Остави и вземи“.	35	Бюджет на общината, частни инвестиции други възможни източници на финансиране,	Периодично до края на 2028 г.	Предотвратява не образуването на отпадъци	1 бр. планирани кампании/базари на година	Ежегодни проведени кампании/базари	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, Публични-частни партньорства, юридически лица, НПО, районни администрации, пазари и др.
СЦ 1	5. Изготвяне на предварителни проучвания и осигуряване на икономически стимули за малки местни предприятия за продажба на продукти в насипно и наливно състояние, които да се пълнят в собствени съдове на клиентите.	Н.п.	-	До края на 2025 г.	Предотвратява не образуването на отпадъци	Брой подадени заявления за отпускане на икономически стимули.	Брой или количество предотвратени отпадъци (т/бр./год.)	Столична община Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Домакинства, юридически лица, НПО, общинска администрация направление „Финанси и здравеопазване“ Дирекция „ПУДО“
СЦ 1	6. Изготвяне на предварително проучване за въвеждане на икономически стимули за разделно събиране на отпадъци.	50	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Бюджет на	До края на 2026 г.	Предотвратява не образуването на отпадъци	Изготвено проучване	Въвеждане на икономически инструменти за прилагане на принципа	Столична община Дирекция „Икономика и	Домакинства, НПО, районна общинска администрация

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			общината, частни инвестиции, ПУДООС, други възможни източници на финансиране				„Плащаш по-малко, ако поставиш отпадъка си на правилното място“	търговска дейност	Дирекция „ПУДО“.
СЦ 1	7. Внедряване на пилотен демонстрационен модел за въвеждането на система за депозит за опаковки от напитки на територията на СО.	НП	НП	До края на 2028 г.	Предотвратява не образуването на отпадъци Търговците на дребно да са задължени да приемат обратно всички депозитни опаковки (с изключение на малките търговски обекти). Да се определи подходящо ниво на депозит, което ще стимулира културата за връщане на	Брой фирми, заявили интерес; брой сключени договори; Да се регламентира в законодателството на местно ниво.	Брой или количество предотвратени отпадъци (т/год.)	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, НПО, общинска администрация, организации по оползотворяване.

Стратегическа цел	Деятности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
					опаковките в магазина. Да включва всички опаковки за напитки от основните материали пластмаса, метал, стъкло и размери от 100 милилитра до три литра				
СЦ 1	8. Провеждане на редовни кампании (пролет и есен) за събиране на текстил(дрехи и обувки), хартия и картон (стари учебници, учебни помагала, тетрадки и др.) от учебни заведения на територията на Столична община, с образователна цел.	20	Бюджет на общината, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	2 броя проведени кампании на година	Брой или количество предотвратени отпадъци (т/год.)	Столична община Дирекция „ПУДО“, Дирекция „Образование“	Училища, Публични- частни партньорства, НПО
СЦ 1	9. Провеждане на кампания „София с нулеви отпадъци 2025 (или 2030)“ чрез провеждане на серия от форуми, работни групи, фестивали, медийни събития, посветени на постигане на нулеви отпадъци в Столична община и изработване на визия и план за действие за постигането на тази цел.	180	Бюджет на общината, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Кампания за включване на всички заинтересовани страни, информираща и приобщаваща НПО, граждани,	1 брой събития (форуми, работни групи, фестивали и др.) на година	6 бр. събития (форуми, работни групи, фестивали и др.) за целия период	Столична община Дирекция „ПУДО“	Училища, юридически лица, НПО, научни среди и др.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
					бизнес, научни среди. Създаване на работни групи.				
СЦ1	10. Развитие/ модернизирание на системата за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини, с цел съответствие с целите по ЗУО.	2500	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Увеличено количество разделно събрани и третиранни биоотпадъци	Подготвени задания за разделно събиране.	Брой закупена техника	Столична община Дирекция „Зелена система“	Домакинства, СПТО, юридически лица, общински звена;
СЦ 1	11. Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез надграждане електронното управление и електронни административни услуги, прилагани в общината.	50	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Намаляващо количество потребна хартия и други офис консумативи от общинската администрация	Увеличаване на броя услуги, предоставяни чрез е-портал	Столична община Секретар на Столична община, Направление „Дигитализация, иновации и икономическо развитие“	Общинска администрация, районни администрации

Стратегическа цел	Деятности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	12. Поддържане на съществуващите и изграждане на нови чешми за питейна вода в обществени пространства като мярка за намаляване на използването на бутилирана вода и образуването на отпадъци от опаковки	120	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой функциониращи обекти	Брой реновирани и/или изградени нови чешми за питейна вода, минимум 10 броя	Дирекция „Зелена система“	Домакинства, районни администрации и звена на СО, НПО, и др.
СЦ 1	13. Изготвяне на проучване на възможността за определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до предотвратяване на образуването на отпадъци и/или повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.);	30	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	До края на 2025 г.	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с оглед диференцирането им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО	Столична община Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Домакинства, лица, чиято дейност пряко води до предотвратяване на образуването на отпадъци и повторна употреба на дадени продукти
СЦ 1	14. Разработване на указания и залагане на изискване за провеждане на „зелени“ обществени поръчки с вкл. критерии за предотвратяване образуването на отпадъци и за еко маркировки.	Н.п.	-	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Ежегодно – брой проведени „зелени“ обществени поръчки	До края на програмата 30% от обществените поръчки в общината са „зелени“	Столична община Дирекция „Обществени поръчки концесии“	-

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	15. Провеждане на прояви в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО).	50	Бюджет на общината отчисления по чл. 64 от ЗУО, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишена осведомеността на гражданите и включването им различни инициативи	Планирани инициативи годишно;	Брой проведени инициативи. Брой участници	Дирекция „ПУДО“	Граждани, НПО, юридически лица, Организации по оползотворяване и др.
СЦ 1	16. Разработване на мобилно, GPS базирано, приложение, локализиращо точното местоположение на съдове, площадки за предаване на отпадъци, ремонтни работилници/ателиета, центрове за подготовка за повторна употреба и др. Приложението има за цел да позиционира географски местата, където са разположени контейнери, мобилни центрове и други пунктове за събиране на отпадъци, със съответното отбелязване за видовете отпадъци, които могат да се събират на тези места. Цялата тази информация следва да бъде представени по лесен за потребителя начин в една апликация, с цел да се улеснят гражданите на база на тяхното конкретно местоположение къде са близките пунктове/ контейнери за различни видове отпадъци.	500	Бюджет на община други възможни източници на финансиране,	До края на 2024 г.	Повишаване осведомеността на гражданите.	Разработено мобилно приложение	Броя сваляния; Активност на потребителите	Столична община Дирекция „ПУДО“	Граждани, юридически лица, районни администрации, Столичен инспекторат, СПТО и др.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	17. Привличане на неправителствени сектори за сформирани екипи от т. нар „консультанти по отпадъци“, за провеждане на информационни кампании с обществеността.	Н.п.		Ежегодно до 2028 г.	Повишаване осведомеността на гражданите.	Сформирани екипи	Брой проведени информационни кампании	Столична община Дирекция „ПУДО“	Граждани, НПО, районни администрации и звена на СО, научни организации и др.
СЦ 1	18. Провеждане на информационни кампании за ПО на база „локални проучвания“, на различни територии и райони в Столична община, с различни социални групи. Използване на различни подходи за провеждане на информирането на гражданите в зависимост от идентифицираните целеви групи за комуникативно въздействие – срещи, провеждане на събития, медийни кампании, социални мрежи и др.	500	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Повишаване осведомеността на гражданите.	Планирани информационни кампании	Бр. посещения в социални мрежи, бр. разпечатани дигитални/брошури; брой проведени срещи; % обхванато население	Столична община Дирекция „ПУДО“	Граждани, НПО, районни администрации, организации по оползотворяване земеделски производители, изпълнители по договори за сметосъбиране и др.
СЦ 1	19. Повишаване осведомеността на учениците за предотвратяване образуването на отпадъци, в началното, основното и средното образование чрез: - Организиране на срещи с общинската администрация и/или със сформираните екипи от „консультанти по отпадъци“; - Проектиране на филми за отпадъците;	150	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишаване осведомеността на учениците.	Организиране на информационни кампании/събития	Брой проведени информационни кампании;	Столична община Дирекция „ПУДО“, дирекция „Образование“	Общински институции, училища, НПО, Министерство на образованието

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	- Приложни изкуства – изработване на творения от вторични суровини, повторна употреба на стари вещи и материали и др.								
СЦ 1	20. Промени в Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги относно определяне „такса за битови отпадъци“ на база количество.	Н.п.	-	До края на 2025 г.	Прилагане на принципа „замърсителя плаща	Количество битови отпадъци преди и след въвеждане на промяната на начина на изчисляване на ТБО	Годишно количество битови отпадъци на жител	Столична община Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Домакинства, Столичен общински съвет, юридически лица, районни администрации и звена на СО
СЦ 1	21. Включване в Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община на текстове относно: оползотворяването, обезвреждането на отпадъци, организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане; разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци; осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, третиране на отпадъците. Нормативно уреждане на задължението да се установи разделно събиране на текстил,	НП	-	До края на 2024	Ясна нормативна регламентация на управлението на отпадъци, в Столична община, в т.ч за едрогабаритни, опасни, текстилни и др. отпадъци.	Изготвен проект на изменение на Наредбата	Приета нормативна база с ясна правна регулация на местно ниво	Столична община Дирекция „ПУДО“ Столичен инспекторат	Граждани, Столичен общински съвет, юридически лица, НПО и др.

Стратегическа цел	Деятности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	генерирани от домакинствата чрез изменение на текстовете на Наредбата.								
СЦ 1	22. Създаване на Единна база данни за управление и обмен на информация между дирекциите на СО, Столичен инспекторат и районните администрации във връзка с управлението на отпадъците.	200	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2024	Ефективна вътрешната мрежа за обмен на информация и съгласуваност между отделите в Столична община и районните й администрации	Ясна организация в структурите на общината в хоризонтален и вертикален ред	Внедрена единна база данни и система за обмен на информация. Промяна в Устройствения правилник, правила, заповеди и др.	Столична община Направление „Дигитализация, иновации и икономическо развитие“	Районни администрации, звена на СО, общински предприятия и др.
СЦ 1	23. Въвеждане на изцяло електронно администриране на определяне на таксите за битови отпадъци за жилищни имоти на предприятията, попадащи в границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване.	150	Общински бюджет	До края на 2024	Облекчаване на административната тежест и поэтапно преминаване към електронно управление в областта на отпадъците на територията на Столична община	Изготвен проект на изменение на Наредбата	Преминаване към изцяло електронно администриране на определяне на таксите за битови отпадъци за жилищни имоти на предприятията	Столична община Направление „Дигитализация, иновации и икономическо развитие“ Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Бизнес

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	24. Въвеждане на мерки за подобряване на контрола на замърсителите по поречията на посочените реки (Владайска, Суходолска, Перловска, Слатинска, Какач, както и Лесновска и Блато, Искър и др.), както и срещу незаконното изхвърляне и депониране на отпадъци по брега на реките	3 000	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	Ежегодно до 2028 г.	Предотвратяване замърсяването на реките	Брой планирана и закупена техника и оборудване за подобряване на контрола.	Брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Столична община ПУДО Районна общинска администрация	Столичен инспекторат
СЦ 1	25. Проучване на необходимостта от включване в системата за разделно събиране на отпадъци като обработено готварско олио, масла, мазнини и др.	200	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Бюджет на общината, публични-частни партньорства, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Ограничаване на изхвърлянето на масла и други „проблемни“ отпадъци в канализационната мрежа на СО.	Възложено проучване	Извършено проучване	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, Бизнес, ПСОВ „Кубратово“ и др.

Стратегическа цел	Деятности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	26. Въвеждане на задължение за извършване на екологичен одит/оценка по реда на ESG - екологично, социално и корпоративно управление за всички общински предприятия	НП		До края на 2028	Спазване на изискване на таксономията на ЕС	Брой екологични одита	Установяване на списък на екологично устойчиви икономически дейности. Подпомагане на ЕС в увеличаване на устойчивите инвестиции и прилагането на зелената сделка.	Общински предприятия	Общински търговски дружества, в които общината е мажоритарен собственик на капитала.
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г.		10 735							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ
ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ
ИЗПОЛЗВАНЕ

I. Въведение

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч.

хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.

- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „**хранителни отпадъци**“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

Съгласно данни от НПУО 2021-2028 г. домакинствата са основният източник на образуване на хранителни отпадъци и в страната и в ЕС, следвани от сектора на преработка и производство на храни. Ето защо намаляването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни.

В Столична община е изградена и функционира Инсталация за анаеробно разграждане на биоразградими отпадъци с капацитет 20 000 тона/година, в която постъпват хранителни отпадъци от училища, детски градини, търговски обекти, ресторанти, заведения за обществено хранене (общо 723 обекта към 2020 г.).

През 2020 г. са събрани разделно 1414 т. биоотпадъци от пазари на територията на Столична община, по-големите генератори от които са: „Слатина Булгарплод“ ООД, „Пазари-юг“ ЕАД, „Тържище София“ АД, „Пазари Запад“ ЕАД, „Пазари Възраждане“ ЕАД, „Пазари Изток“ ЕАД, „Пазари Север“ ЕАД.

II. Цели и мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в Столична община за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеца и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата. В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	27. Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци.	45	Общински бюджет, ПОС 2021-2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2025 г.	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	Столична община Дирекция „ПУДО“, Направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“, Направление „Социални дейности и интеграция на хора с увреждания“, Направление „Финанси и здравеопазване“	Общински звена, социални, здравни и образователни институции.
СЦ 1	28. Разширяване на системата за разделно събиране на хранителни отпадъци чрез включването на домакинства, заведения за обществено хранене, пазари и др., включително чрез осигуряване на контейнери за събиране органични отпадъци,	2 250	Общински бюджет, ПОС 2021-2027 г., ПУДООС частни	До края на 2028 г.	Увеличаване количеството на разделно хранителни отпадъци	Поставяне на кафяви кофи до цветните кофи за рециклируеми отпадъци във всички райони на	Количество разделно събрани хранителни отпадъци	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, пазари, заведения за обществено хранене и др.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
	както и нормативното уреждане на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока		инвестиции, други възможни източници на финансиране			СО. Брой обхванати обекти; бр. етажни собственоности; % обхванато население. Изготвен проект на изменение на Наредбата			
СЦ 1	29. Разработване на механизъм за контрол и възможност за прилагане на санкции от страна на общинските пазари, при неспазване на указанията за управление на хранителните отпадъци от страна на търговците на тяхната територия.	Н.п.		До края на 2023 г.	Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	1 брой разработен механизъм	Брой наложени санкции;	Столична община Направление „Финанси и здравеопазване“, Дирекция „ПУДО“	Общински пазари, Столичен инспекторат, Столичен общински съвет
СЦ 1	30. Подготовка и изпълнение на демонстрационни и/или проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	300	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027", други	До края на 2028 г.	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	Столична община Дирекция „ПУДО“	Общински звена, юридически лица със стопанска цел

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
			възможни източници на финансиране		и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики				
СЦ 1	31. Разработване на практически наръчници, за повишаване на осведомеността на населението, фокусиращи се върху правилното съхранение на храните и как месечното планиране на храната и свързаните рецепти могат да намалят хранителните остатъци.	30	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	Разработен наръчник;	брой сваления; брой раздадени материали	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, НПО, юридически лица, образователни институции
СЦ1	32. Повишаване на осведомеността за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци посредством информационни/образователни кампании, както и предоставяне на информация относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти .	120	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишаване осведомеността на гражданите и юридическите лица.	Брой проведени кампании	До края на програмата са проведени поне 6 кампании на общинско ниво	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, юридически лица, общински звена, институции, НПО, медии и др.
	33. Разширяване на системата от „Зелени острови“ за разделно събиране на хранителни отпадъците, изградена като пилотна инициатива по проект „Стимулиране на гражданското участие в процеса на рециклиране“.	1 000	Общински бюджет, други възможни източници на	Ежегодно в периода до 2028 г.	Увеличаване на количеството разделно събрани хранителни отпадъци	Изготвени проекти за разширяване на системата	Бр. изградени нови „Зелени острови“ за разделно събиране на битови отпадъци	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства юридически лица, СПТО, организации по оползотворяване

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
			финансиран е				на територията на СО		
СЦ 1	34. Анализ на резултатите от изпълнение на проект „Подобряване на управлението на отпадъците на територията на Столична община чрез реализиране на пилотен проект за три общински схеми за разделно събиране и рециклиране на хранителните отпадъци“, финансиран по програма „Опазване на околната среда и климатични промени“	20	Бюджет на община	До края на 2026	Изготвен анализ	Възложен анализ	Идентифициран а необходимост от контейнери за хранителни отпадъци в други части на общината	Столична община Дирекция „ПУДО“	Граждани, НПО
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г.		3 765							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци
- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно

партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.

- Разработени, одобрени и финансирани проекти по ОПОС в рамките на последните два програмни периода. С реализацията на проектите за регионални системи по ОПОС 2007-2013 г. са изградени и 11 сепариращи, 18 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 1 инсталация за анаеробно разграждане на хранителни отпадъци. По ОПОС 2014-2020 г. са подписани договори и в процес на изграждане са 35 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 3 броя анаеробни инсталации. След тяхното изграждане и въвеждане в експлоатация в страната ще функционират 53 инсталации за компостиране за зелени отпадъци и 4 инсталации за анаеробно разграждане.
- Над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г. Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати 207 общини.
- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики в тази област.

Според Заповед №164 от 22.06.2022 г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2019 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2019 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, Столична община е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци следва да бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	35. Изграждане на нови и/или разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци.	300	ПОС 2021-2027, общински бюджет и други източници на финансиране други възможни източници на финансиране,	До края на 2028 г.	Изградена нова система и/или разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Брой изготвени проекти	Бр. изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Столична община Дирекция „ПУДО“	УО на ПОС, Домакинства, юридически лица, СПТО, организации по оползотворяване
СЦ 2	36. Изграждане и поддържане на центрове за извършване на дейности по повторна употреба, подготовка за повторна употреба и предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата на Столична община	1 500	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., ПРЧР, частни инвестиции, Бюджет на общината, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Увеличаване на количеството разделно събрани и предотвратени отпадъци.	Брой центрове за повторна употреба/точки за повторна употреба на 100 000 жители.	Поне 1 брой или количество (т.е. тегло или обем) на излезли от употреба продукти, събрани за повторна употреба.	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, НПО, социални институции, районни администрации, Публични-частни партньорства.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	37. Широко информиране на населението за точните местонахождения на местата за предаване и площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки, системите за разделно събиране и др., чрез различни информационни канали, като напр.: ✓ изпращане на информационни материали за системите за разделно събиране на отпадъци на СО с писмата за данъчни задължения на гражданите, ✓ публикуване на информацията на интернет страницата на Столична общината, Столичен инспекторат, Районни администрации и др. ✓ Поставяне на информационни материали на таблата на районни администрации, кметства, читалища, училища, пенсионерски клубове и др. подходящи места ✓ Включване на информацията в GPS базирани мобилни приложения и др.	250	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани и системите за разделно събиране на отпадъци	Разработване и предоставяне на информационни материали и публикуването им на интернет страниците на общината и/или на други информационни платформи	Брой предоставени информационни материали, Брой прегледания на информацията на интернет сайтовете; свалени мобилни приложения и др.	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, юридически лица, Столичен инспекторат, районни администрации, медии и др.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	38. Разширяване на системата от „Зелени острови“ за разделно събиране на отпадъците, изградена като пилотна инициатива по проект „Стимулиране на гражданското участие в процеса на рециклиране“.	3 000	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Увеличаване на количеството разделно събрани битови отпадъци	Брой изготвени проекти за разширяване на системата	Бр. изградени нови „Зелени острови“ за разделно събиране на битови отпадъци на територията на СО	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, районни администрации, юридически лица, СПТО, организации по оползотворяване
СЦ 2	39. Поддържане и разширяване от общината на електронни регистри на търговските, административните, стопански и други подобни обекти, от чиято дейност се генерират битови и подобни на тях отпадъци	Н.п		До края на 2028 г.	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общините	Създаден и поддържан регистър	Брой посещения	Столична община Районни администрации, Дирекция „ПУДО“, Дирекция „Икономика и търговска дейност“, Направление „Дигитализация, иновации и икономичес	Юридически лица, Столичен инспекторат, СПТО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
								ко развитие“	
	40. Планиране и осъществяване на проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски, административни, стопански и др. обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми.	н.п.	-	Ежегодно до 2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой планирани проверки	Брой осъществени проверки във всички райони и населени места от общината	Столична община Дирекция „ПУДО“	Столичен инспекторат
СЦ 2	41. Разработване и предоставяне на информация на юридическите лица на най-ранен етап при подписване или при предоставяне на разрешения за извършване на търговска дейност на договори със Столична община или общинските предприятия и търговски дружества, за начина и правилата за управление на различните потоци отпадъци, които търговците генерират. Създаване на правила, които да бъдат част от договори за наем на общински обекти.	Н.п.	-	До края на 2023 г.	Повишаване осведомеността на юридическите лица и подобряване на управлението на отпадъците	Създаване на образец от правила, “Наръчник”, който да е приложение към договорите..	Брой сключени договори с приложени образци.	Столична община Дирекция „ПУДО“, Дирекция „Икономика и търговска дейност“, общински пазари и др. общински структури,	Юридически лица, Столичен инспекторат

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
								напр. болници, полислинки, училища, детски градини и др.	
СЦ 2	42. Предприемане на мерки и дейности за подновяване, оптимизиране и адаптиране на съществуващите инсталации за третиране на отпадъците на територията на Столична община, във връзка с променящите се потоци и количества отпадъци.	15 000	ПУДООС, общински бюджет и други източници на финансиране	До края на 2028 г.	Правилно функционираща и отговаряща на промените в потоците отпадъци система за третиране на отпадъците на територията на Столична община	Разработени проекти за осъществяване на мерки и дейности за подновяване, оптимизиране и адаптиране на инсталациите за третиране на отпадъци на СО	Брой извършени подобрения, оптимизации и др. на инсталации за третиране на отпадъци на СО	Столична община Дирекция „ПУДО“	СПТО, „Софинвест“ и др.
СЦ 2	43. Осигуряване на необходимото оборудване за общинската администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки	300	Общински бюджет, ПОС 2021-2027 г., ПУДООС и други възможни източници на финансиране	До края на 2026 г.	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Брой закупено оборудване;	Столична община Дирекция „ПУДО“	Столичен инспекторат

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	44. Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината	Н. п.	-	До края на 2025 г.	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Столична община, Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Столичен общински съвет
СЦ 2	45. Прилагане на финансови стимули към гражданите, прилагащи разделно събиране на отпадъци и предаващи за рециклиране битови отпадъци	Н. п.		До края на 2028 г.	Осигурен данъчен стимул на домакинствата	Промени в размера на ТБО	Брой домакинства и юридически лица получили финансов стимул за ТБО за разделно събиране на отпадъци	Столична община Дирекция „ПУДО“, Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Столичен общински съвет
СЦ 2	46. Разработване, внедряване и популяризиране на система за бонус точки, при предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата.	Н.п.		До края на 2024 г.	Насърчаване гражданите да събират разделно и увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	брой граждани участващи в системата за бонус точки	Обхванато население, което участва в системата за бонус точки	Столична община Дирекция „ПУДО“, Дирекция „Икономика и търговска дейност“	Граждани, Столичен общински съвет и др.
СЦ 2	47. Привличане на интереса и улесняване на процеса на разделно събиране за учениците в общинските училища и студентите в университетите	100	Общински бюджет, "Програма за околна среда	До края на 2028 г.	Повишени количества разделно събрани битови отпадъци	Бр. обхванати учебни заведения	Бр. проведени кампании	Столична община Дирекция „ПУДО“	Учебни заведения

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
			2021-2027" и други източници на финансиране						
СЦ2	48. Внедряване на цялостна система за третирана на ЕГО на територията на Столична община (СО) и подготовка на ръководство за управление на ЕГО на територията на СО	според резултатите от ПИП	ПОС 2021-2027, InvestEU и др. финансови инструменти	До края на 2026	Предотвратяване изхвърлянето на ЕГО	Подготовка на проект	Брой изградени площадки Количество събрани ЕГО	Столична община Дирекция „ПУДО“	Юридически лица със стопанска цел
СЦ2	49. Прилагане и поддържане на система за проследяване на количествата на отпадъците при въвеждане на принципа замърсителят плаща, .	500	Общински бюджет, ПОС 2021 – 2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Повишаване ефективността на общинската система за управление на отпадъците	Внедрена система за проследяване количествата на отпадъците	Намаляване на оперативните разходи за управление на отпадъците.	Столична община Дирекция „ПУДО“	Фирми по сметосъбиране, СПТО, Организации по оползотворяване
СЦ2	50. Проучване на възможностите на общината за въвеждане на кръгови модели, които да подкрепят кръгова икономика за приоритетните потоци отпадъци: - хранителни продукти и битови хранителни отпадъци; - бързо-оборотни стоки и отпадъци от преработката при промишлено производство на напитки; - опаковки и отпадъци от опаковки;	150	Общински бюджет, ПОС 2021 – 2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Въвеждане на кръговата икономика за определени потоци отпадъци.	Възложено проучване	Проведено проучване и брой идентифицирани кръгови модели	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинства, юридически лица, Организации по оползотворяване, НПО, научни институции и др.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/срструкции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	- електрическо и електронно оборудване и отпадъци от ЕЕО; - текстилни изделия и отпадъци от текстил; - мебели и отпадъци от производство на мебели; - строителни отпадъци; - автомобили и ИУМПС.								
СП2	51. Разработване на общинска програма за кръгова икономика	45	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Подобряване управлението на отпадъците в съответствие с йерархията за управление на отпадъците.	Разработена програма	Намаляване количествата депонирани отпадъци	Столична община Дирекция „ПУДО“	-
СП2	52. Извършване на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на общината в съответствие с актуалния нормативен ред, съгласно методика, утвърдена със заповед на министъра на околната среда и водите.	100	Общински бюджет,	До края на 2027г.	Събрана актуална информация за изпълнение на целите по чл. 31.ал.1 от ЗУО	Изготвени 2 бр. морфологични анализи – през 2022 г. и през 2027 г.	Подобряване управлението на отпадъците в съответствие с йерархията за управление на отпадъците	Столична община Дирекция „ПУДО“	ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъците“
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г.		21 245**							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката за внедряване на цялостна система за ЕГО, която ще бъде определена според резултатите от Договор № СОА21-ДГ55-844/13.12.2021 г.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:
 - Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
 - Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.
 - Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

План за действие на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	53. Обособяване и/или изграждане на площадки за третиране и временно съхранение на строителни отпадъци.	според резултати от ПИП	ПОС 2021-2027; общински бюджет и др. финансови инструменти	До края на 2028 г.	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци	Подготовка на проект.	Брой обособени/и зградени площадки;	Столична община Дирекция „ПУДО“	„Софинвест“ ЕАД Направлени е „Финанси и здравеопазване“,
СЦ 2	54. Внедряване на цялостна система за третиране на ОСР на територията на СО и подготовка на Ръководство за разделно събиране на строителни отпадъци от домакинства	според резултати от ПИП	ПОС 2021-2027, InvestEU и др. финансови инструменти	До края на 2028 г.	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци.	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Внедрена система	Столична община Дирекция „ПУДО“	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	55. Оползотворяване на строителни отпадъци чрез рекултивация на нарушени терени	По проект Съгласно карта на замърсените почви и нарушени терени в СО, изготвена по Общинска		До края на 2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Количество оползотворени СО от домакинствата t/y	Рекултивира на площ, кв.м.	Столична община Дирекция „ПУДО“	Държава и юридически лица-

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
		програма за опазване на околната среда 2018-2027 г.							
СЦ 2	56. Въвеждане на механизми за ефективен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци, в т.ч. чрез мерки за дигитализация на контролния процес.	Н.п		До края на 2028 г.	контрол относно управлението на строителните отпадъци	Брой планирани проверки	брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Столична община Направление „Архитектура и градоустройство“ районни администрации	Дирекция „ПУДО“ Възложител и на инвестиционни проекти, Столичен инспекторат
СЦ 2	57. Провеждане на обществени поръчки за строителство на сгради, в изпълнение на изискването за влягане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 2%; 2025-2028 - 2,5%	Брой обекти; Към 2028 г., 2,5% от вляганите строителни материали са рециклирани.	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Обществени поръчки и концесии“, районни администрации и др. направления	Изпълнител/ Строител

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	58. Провеждане на обществени поръчки за строителство на пътища, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 8%; 2024-2028 -10%	Брой обекти от линейната пътна инфраструктура Към 2028 - 10%, от влаганите строителни материали са рециклирани.	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Обществени поръчки и концесии“, районни администрации и др. направления	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	59. Провеждане на обществени поръчки за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 2%; 2024-2028 -3%	Брой рехабилитирани обекта. Към 2028 - 3% от влаганите строителни материали са рециклирани.	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Обществени поръчки и концесии“, районни администрации и др. направления	Изпълнител/ Строител

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	60. Провеждане на обществени поръчки за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 5%; 2024-2028 -8%	Брой обекти с вложени рециклиран и строителни материали. Към 2028 - 8%от обектите са с вложени рециклируеми материали.	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Обществени поръчки и концесии“, районни администрации и др. направления	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	61. Провеждане на обществени поръчки за строителство, в изпълнение на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.	Н.п		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2023 - 8% 2024-2025 - 9% 2026 - 10% 2027 - 11%	Оползотворени обратни насипи. Към 2028 г. - 12% оползотворени строителни отпадъци се използват в обратни насипи.	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, Дирекция „Обществени поръчки и концесии“, районни администрации и др. направления	Изпълнител/ Строител

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	62. Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството за общински обекти.	Н.п.	-	До края на 2028 г.	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклиран и СО	Столична община Направление „Обществено строителство“, Направление „Архитектура и градоустройство“, , районни администрации и др. направления	
СЦ 2	63. Подготовка и предоставяне на информация на гражданите чрез интернет страницата на общината, GPS базирани приложения и др. за местата и видовете строителни отпадъци, които могат да бъдат предавани.	50	Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	Ежегодно до края на 2028 г.	Осведомяване на гражданите	Актуализиран сайт и разработени приложения	Брой посещения на сайта. Брой сваляния.	Столична община дирекция „ПУДО“	Граждани, юридически лица и др.
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г		50							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката за внедряване на цялостна система за ОСР, която ще бъде определена според резултатите от Договор № СОА21-ДГ55-845/13.12.2021 г., за мярката „Обособяване и/или изграждане на площадки за третиране и временно съхранение на строителни отпадъци“ и мярката за оползотворяване на строителни отпадъци чрез рекултивация на нарушени терени, която ще бъде определена на база проект.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ
ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Таблица 9 Цели за МРО

Група МРО	Цели
<u>ИУМПС</u>	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
<u>ИУЕЕО</u>	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
<u>Отпадъци от отработени масла</u>	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
<u>Отпадъци от гуми</u>	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
<u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
<u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u>	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък.

Съгласно чл. 19, ал. 3. т. 7 на ЗУО кметът на общината, съвместно с организации по оползотворяване и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци, организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци. Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

За управление на тези специфични потоци отпадъци, Столична община е сключила договори със следните организации по оползотворяване:

Таблица 10 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване

№	Вид на МРО	Районни администрации	Организация за МРО
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадица Овча купел, Красна поляна	Елтехресурс АД Екобултех АД
2	Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадица, Овча купел, Красна поляна	Екобатери АД
3	Излезли от употреба гуми (ИУГ)	Няма сключен договор	
4	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадица, Овча купел, Красна поляна	Българска Рециклираща Компания АД

5	Отработени моторни масла (ОММ)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадица, Овча купел, Красна поляна	Ойл Рециклејпън ООД
---	--------------------------------	--	---------------------

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО и отпадъци от опаковки

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СП2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СП2	64. Еко инвестиции чрез партньорства в по-добро управление на отпадъците в контекста на кръговата и ниско въглеродна икономика и ресурсната ефективност, чрез осигуряване на индустриални терени за рециклиране на МРО.	1000	Програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г., Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“; Програма LIFE; ФМ на ЕИП, частни инвестиции и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Устройствено планиране на терени за индустриален парк и концепция за функциониране с цел насърчаване на фирми с предмет на дейност рециклиране;	Изградени мощности за рециклиране на МРО	Столична община Дирекция „ПУДО“	Юридически лица
СП2	65. Възможност за включване на общинските пазари за провеждане на информационни кампании за предотвратяване на образуването на отпадъци, например за ограничаване на пластмасовите торбички и други опаковки.	350	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до края на 2028 г.	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Планиран брой информационни кампании	Брой проведени информационни кампании;	Направление „Финанси и здравеопазване“, Дирекция „ПУДО“	Юридически лица, домакинства, общински пазари и др.
68.СП2	66. Реализиране на проекти за повишаване на осведомеността, информационни и разяснителни кампании сред представители на местния бизнес, относно възможностите за управление на	80	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“, Програма „Опазване на околната среда и	До края на 2028 г.	Бизнесът е информиран за възможностите за партньорства за промишлена симбиоза и	Подготвени и възложени информационни кампании	Проведени поне 2 броя информационни кампании	Столична община Дирекция „ПУДО“, дирекция „Икономик	Районни администрации, Юридически лица, научни

	отпадъците, генерирани от дейност им с цел постигане на ресурсна ефективност и ефекта от това върху околната среда и промяна на поведението на бизнеса в посока кръгова и ниско въглеродна икономика.		климатични промени” (ФМ на ЕИП), частни инвестиции и други възможни източници на финансиране		зони за рециклиране			а и търговска дейност“	организации, НПО и др.
СЦ2	67. Съвместно изпълнение на информационни кампании с Организациите по Оползотворяване на масово разпространени отпадъци (за НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и текстилни отпадъци) и Столична община.	120	организации по оползотворяване и други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Изпълнени мерки по информиране на обществеността от ОО, съгласно одобрените им програми.	Брой проведени информационни кампании от ОО на МРО	Повишаване на информираността на обществеността	Столична община Дирекция „ПУДО“	Организации по оползотворяване
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г		1 550							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

I. Въведение

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от нормативно изискване, регламентирано в глава четвърта, раздел II на ЗУО, съгласно което:

- Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба (чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО);
- Общинските програми за управление на отпадъците се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (чл. 52, ал. 4 от ЗУО);

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са:

Таблица 11 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от опаковки</u>	До 2025 г.: 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% До 2030 г.: 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години. Столична община следва да фокусира вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

План за действие към подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СИ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СИ2	68. Актуализиране и поддържане на на обобщена електронна информация за обществеността за разделно събиране на МРО;	10	Бюджет на община и други възможни източници на финансиране	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани отпадъци	Брой достигнати потребители	Брой свалена информация	Столична община Дирекция „ПУДО“	Организации по оползотворяване
СИ2	69. Организиране на кръгла маса между общинските структури и ОО за обсъждане на необходимостта от разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, вкл. извършване на текущ анализ за необходимата техническа инфраструктура.	5	Бюджет на община и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Съгласуван анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Проведени кръгли маси	Столична община Дирекция „ПУДО“	Организации по оползотворяване
СИ2	70.Провеждане на съвместни кампании с организацията по оползотворяване насочени към предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им.	15	Бюджет на община и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Повишаване информираността на населението.	Брой проведени информационни кампании.	Увеличаване количеството рециклирани отпадъци от опаковки – t/y	Столична община Дирекция „ПУДО“	Организации по оползотворяване

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СИ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СИ2	71. Преразглеждане на постигнатите резултати и при необходимост поставяне на нови извиквания в договора с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки.	Н.п	-	До края на 2028 г.	Увеличаване на количествата на събраните отпадъци от опаковки.	Увеличаване количествата на предадени за оползотворяване отпадъци от опаковки – t/y	Създадена база данни; Актуален договор с организации по оползотворяване;	Столична община Дирекция „ПУДО“	Организации по оползотворяване
СИ2	72. Осъществяване на проверки и контрол за изпълнение на изискванията от търговски обекти, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване.	Н.п.	-	Ежегодно до 2028 г.	Изпълнение изискванията на законодателството за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки.	Брой извършени проверки Брой съставени актове за нарушение	Всички търговски и др. обекти на територията на общината изпълняват задълженията по чл. 33 от ЗУО	Столична община Столичен инспекторат	
СИ2	73. Ограничаване поставянето на вендинг машини с еднократни пластмасови бутилки и кенове за напитки в административни сгради на Столична община.	Н.п.		До края на 2028 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки	Нвмаляване броя на вендинг машини;	Брой демонтирани вендинг машини;	Столична община Секретар на Столична община, дирекция „Обществени поръчки и концесии“	Обществени институции (училища, общински центрове, библиотеки) и др.,

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СЦ2	74. Въвеждане на забрана за закупуване на бутилирана вода в малки разфасовки със средства от общинския бюджет и поставяне на диспенсери за вода или филтри за пречистване на вода в административни сгради на Столична община.	Н.п.		До края на 2024 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки	Увеличаване на броя на поставените диспенсери	Бр. поставени диспенсери	Столична община Секретар на Столична община, дирекция „Обществени поръчки и концесии“	Обществени институции (училища, общински центрове, библиотеки), секретар на СО и др.
СЦ 2	75. В общинската нормативна база, касаеща организиране на масови мероприятия да има изискване за организаторите да не използват пластмасови продукти за еднократна употреба (ППЕУ).	НП	НП	До края на 2025 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки. Ограничаване на употребата на пластмасовите изделия.	Промени в общински наредби, правилници, заповеди	Количество и/или обем на предотвратен и отпадъци	Столична община Направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“	Обществени институции, НПО, Бизнес, Столичен общински съвет
СЦ 2	76. Популяризиране използването на собствени съдове от крайните потребители (т.нар. “bring-your-own”) чрез привличане на търговци, които продават храни и напитки.	НП	НП	До края на 2028 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки. Ограничаване на употребата на пластмасовите изделия.	Брой достигнати партньори от бизнеса	Количество и/или обем на предотвратен и отпадъци	Столична Община Дирекция „ПУДО“	Бизнес, Граждани и др.
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г		30							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. Въведение

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци, съгласно НПУО 2021-2028, се очаква до 2040 г. на национално ниво количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол и трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

В Столична община се установява положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третиранни такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО.

През 2018 г., количествата депонирани битови отпадъци на депото за неопасни отпадъци „Садината“ спрямо общото количество приети отпадъци към същата отчетна година (366 301т.) е 18,9%. През 2019 г. процентът депониран отпадък е 15,7%, а през 2020 г. намалява до 15,3%. Тази тенденция ясно показва, че въпреки, че общото количество смесени битови отпадъци нараства в периода 2018 – 2020 г., предприетите действия от страна на Столична община и СПТО водят до непрекъснато намаляване в количествата депонирани битови отпадъци и отклоняване на все по-голяма част от тях за оползотворяване.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
СЦЗ	77. Изграждане на клетка №3 и клетка №4 на депо за неопасни отпадъци „Садината“;	21 848, 304	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО, и други възможни източници на финансиране	До края на 2023	Осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура	Изработен и одобрен проект Възложени дейности	Намален риск за околната среда в резултат от депониране на отпадъци на депа, отговарящи на всички изисквания	Столична община Дирекция „ПУДО“	
СЦЗ	78. Изграждане на фаза III по Проект №DIR -592113-1-9 “Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община	369 741, 082	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО, заеми, публично-частно партньорство и други национални и международни програми и източници за финансиране	До края на 2028 г.	Цялостно изграждане на „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община	Количество депонирани отпадъци – целева стойност 70 730 т. год	180 000 т/год оползотворен RDF.	Столична община	„Топлофикация София“ ЕАД
СЦЗ	79. Надграждане на ИСУО чрез включване на модули за отчитане на количества отпадъци, постъпили на площадки, мобилни	350	Общински бюджет, ОПОС 2014-2020, заеми и други възможни	До края на 2028	Подобряване на контрола и проследявания мониторинг на	Предвидени и одобрени модули за отчитане	Брой включени модули за отчитане в ИСУО	Столична община Дирекция „ПУДО“	Обществени институции, НПО, Бизнес,

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
	пунктове и центрове, както и за индивидуално отчитане:		източници на финансиране		управлението на отпадъците				
СЦЗ	80. Рекултивация на депа и замърсени терени; Продължаване дейностите по рекултивацията на депата „Долни Богров“, „Суходол“ и „Враждебна“ и Садината	по проект	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПУДООС, ДБ, ПОС 2021-2027 г. и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Рекултивирани депа и терени, съгласно нормативните изисквания	Изработен и одобрен проект Възложени дейности	Изпълнение на етап „техническа“ и „биологична рекултивация“, намаляване риска за околната среда.	Столична община Дирекция „ПУДО“	ОП СПТО и юридически лица
СЦЗ	81. Мониторинг и следексплоатационни грижи на общински депа и нарушени терени	18 000	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	До края на 2028	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на рекултивирани терени	Информираност на населението за рекултивация на нарушени терени	Създадена организация за контрол	Столична община Дирекция „ПУДО“	Общински предприятия и дружества
СЦЗ	82. Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места	5 500	Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	Ежегодно до 2028	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентиран и замърсявания	Брой/площ почистени терени	Столична община Районни администрации	Столичен инспекторат ,
СЦЗ	83. Провеждане на кампании за пролетно и есенно почистване на населените места в общината	700	Общински бюджет и други възможни	Ежегодно до 2028	Повишено участие на Населението и бизнеса в	брой участници/ кампания количество транспортирани	почистени нерегламентирани сметища - 80 % от регистрираните	Столична община Столичен инспекторат	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
			източници на финансиране		предотвратяване на риска от стари замърсявания с отпадъци; Почистени нерегламентирани сметища	отпадъци брой почистени нерегламентиран и сметища	в края на 2020 г		
СЦЗ	84. Разширяване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита.	350	Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Обхванато население от системата.	Количество разделно събрани опасни отпадъци	Столична община Дирекция „ПУДО“	Домакинств а; бизнес Юридическ и лица със стопанска цел
Обща стойност на прогнозния бюджет до 2028 г		416 489.4**							

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката за Рекултивация на депа и замърсени терени; Продължаване дейностите по рекултивацията на депата „Долни Богров“, „Суходол“ и „Враждебна“ и Садината, която ще бъде определена на база проектите за рекултивация

VI. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- *Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г.*

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО следва да осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националният план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО
- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- *Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67 от 02.12.2020 г.*

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „Да преобразим света“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Отпадъците са предмет на действия по приоритет 4 от Националната програма „Кръгова и нисковъглеродна икономика“ по Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030.

В подприоритет 4.1. Преход към кръгова икономика са предвидени мерки за въздействие в области Материална ефективност, Управление на отпадъците и Екологични иновации. Въпреки, че мерките са насочени предимно към предприятията и общините не са посочени изрично като отговорни, Столична община може да вземе предвид планираното въздействие на политиката за управление на отпадъците при подготовка на ПУО на СО. Политиката за устойчиво управление на отпадъците е насочена към превръщане на отпадъците в ресурс и прилагане на йерархия за управление на отпадъците. Усилията на национално ниво са насочени към стимулиране ефективното използване на отпадъците като ресурси в предприятията, чрез повишаване на информираността за ползите от кръговата икономика и насърчаване прилагането на незамърсяващи технологии и внедряването на нови зелени бизнес модели. Мерките са насочени към подкрепа за въвеждане на технологии за рециклиране и оползотворяване и прилагане на режима на разширената отговорност на производителя. Предвижда се прилагането на регулаторни мерки и икономически инструменти за насърчаване на употребата и развитие на пазара на рециклирани суровини и материали. На общинско ниво мерките следва да бъдат насочени към улесняване на достъпа, комуникацията, обмена на бази данни за продукти и производства, както и към насърчаване отговорността на производителя за преход към информиран зелен избор на стоки, развиване на партньорства за споделяне на данни, добри практики и технологии.

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Програмата за управление на отпадъците на Столична община 2021-2028 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината. Програмата е синхронизирана и съобразена с Плана за интегрирано развитие на Столична община за периода 2021-2027 г., Програма за опазване на околната среда на Столична община до 2027г, Областната стратегия за развитие на област София-град и с всички ключови общински програмни документи.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В настоящия раздел подробно са разгледани следните нормативни изисквания, във връзка с прилагане на Програмата за управление на отпадъците на Столична община за периода 2021 – 2028 г.:

- Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Процедура за актуализация на програмата

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Столична община е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Деятностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от определено от Кмета на Столична община звено. Съгласно чл. 56 от Устройствен правилник на за организацията и дейността на Столичната общинска администрация, Дирекция "Планиране и управление на дейностите по отпадъци" организира и координира изпълнението на политиките на Столична община, свързани с управлението на отпадъците."

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за

изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците, който се представя в срок до 31 март.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и следва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
 - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
 - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
 - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Основната част от документа е отчетът за изпълнение и в нея се представят промени в средата за изпълнение през отчетната; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или

допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците. Всяка подпрограма с мерки се отнася към определена цел в програмата, така че изпълнението на мерките в отделните подпрограми се докладва към съответната цел в програмата

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

3. Процедура по актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Столична община, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

VIII. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Общинската програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл. 2, ал. 2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и

- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл. 2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган

Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ София.

Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата общината уведомява на най-ранен етап компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:

1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.

При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.

В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ - АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ